

Vinařský věstník

7

2021

Obsah:

Z domova	2
Ze zahraničí	7

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.

Z domova

Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací na zmírnění škod způsobených přírodními pohromami v rostlinné a živočišné výrobě a potravinářství na území Jihomoravského a Ústeckého kraje

Ministerstvo zemědělství (dále jen „MZe“) na základě Usnesení vlády České republiky k Opatřením Ministerstva zemědělství zaměřeným na řešení následků přírodní katastrofy v Jihomoravském a Ústeckém kraji ze dne 28. 6. 2021 č. 592 a Usnesení Poslanecké sněmovny PČR k dotačním programům zemědělství pro rok 2021 poskytovaným podle § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 1086/ ze dne 18. 12. 2020 č. 1438 a v souladu s § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 252/1997 Sb.“), vydává Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací na zmírnění škod způsobených přírodními pohromami v rostlinné a živočišné výrobě a potravinářství na území Jihomoravského a Ústeckého kraje v roce 2021 (dále jen „Zásady“), a to v návaznosti na Pokyny Evropské unie ke státní podpoře v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech na období 2014 až 2020 (2014/C 204/01), (dále jen „AGRI pokyny“), na jejichž základě byl Rámcový program pro řešení rizik a krizí v zemědělství schválen Evropskou komisí (dále jen „Rámcový program“).

Zásady: http://www.akcr.cz/data_ak/21/d/Zasady_prirodni_pohroma_2021.pdf

**ZDROJ: MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR,
12. 7. 2021**

SZIF přijímá žádosti na zmírnění škod způsobených přírodními pohromami v rostlinné a živočišné výrobě a potravinářství na území Jihomoravského a Ústeckého kraje v červnu 2021

PV Praze dne 12. července 2021 – Žádosti o dotaci za vzniklé škody se podávají v termínu od 12. 7. 2021 do 17. 8. 2021 Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu prostřednictvím příslušných pracovišť OPŽL SZIF v závislosti na místě, kde vznikla škoda. Konkrétně se jedná o: OPŽL Břeclav, náměstí T. G. Masaryka 2957/9, 690 02 Břeclav

– Ing. Eva Horsáková, M: 725 409 940,
E: eva.horsakova@szif.cz

– Ing. Ludmila Jochmanová, M: 735 762 774,
E: ludmila.jochmanova@szif.cz

OPŽL Hodonín, Na Pískách 3234/1, 695 01 Hodonín

– JUDr. Zdeňka Hanáčková, M: 728 248 755,
E: zdenka.hanackova@szif.cz

– Bc. Petra Růžičková, M: 731 536 296,
E: petra.ruzickova@szif.cz

OPŽL Louny, Pražská 765, 440 01 Louny

– Ing. Olga Říhová; M: 725 793 703,
E: olga.rihova2@szif.cz

– Renata Liesková; M: 724 913 943; E: renata.lieskova@szif.cz

OPŽL Rakovník, Lubenská 2250, 269 01 Rakovník

– Ing. Jiří Košler, M: 725 836 570, E: jiri.kosler@szif.cz

Pracovníci výše uvedených pracovišť jsou připraveni všem poškozeným subjektům poskytnout maximální podporu a pomoc.

Podání je možné provést osobně, prostřednictvím pošty nebo datovou schrán-

kou. Následovat bude návštěva škodní komise. Po ověření situace na místě bude žadateli poskytnuta záloha až ve výši 50 % celkových předpokládaných škod.

Po předchozí domluvě lze podat žádost i přímo na místě u žadatele zároveň s návštěvou škodní komise. Stejně tak se dá žádost při návštěvě upřesnit a doplnit.

Způsobilé pro podporu jsou hmotné škody, které žadateli vznikly přímo v důsledku přírodní pohromy v Jihomoravském a Ústeckém kraji (vyjmenovaných katastrof) dne 24. 6. 2021 a 25. 6. 2021 na pěstovaných plodinách, trvalých kulturách, hospodářských zvířatech, krmivech, stelivech, zásobách, surovinách, budovách, halách a stavbách včetně skleníků, fóliovníků, nosných konstrukcí apod. Dále škody způsobené na zařízeních, technologiích, mechanizaci a dalším vybavení, jakož i škody ve včelařství, mající přímou souvislost se zemědělskou nebo potravinářskou výrobou nebo výrobou krmiv.

Kompletní informace ohledně podmínek čerpání dotace včetně formuláře Žádosti jsou pro žadatele k dispozici na <https://www.szif.cz/cs/rizika> v části Zpravodajství a Ke stažení.

ZDROJ: STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND

Informace pro žadatele týkající se zásahu vyšší moci – výjimečných okolností z důvodu vážné přírodní katastrofy – TORNÁDO (v Jihomoravském kraji) či tzv. Downburst (v Ústeckém kraji)

V Praze dne 15. července 2021 – V případě zásahu vyšší moci – výjimečných ▶

okolností z důvodu vážné přírodní katastrofy – TORNÁDO (v Jihomoravském kraji) či tzv. Downburst (v Ústeckém kraji), které napáchaly značné majetkové škody, mohou žadatelé zasažení danou událostí tuto skutečnost oznámit Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu a to na formuláři k tomu určeném („Ohlášení“).

Ze strany Českého hydrometeorologického ústavu (dále jen „ČHMÚ“) bylo vydáno potvrzení tornáda v Jihomoravském kraji a tzv. downburstu v Ústeckém kraji včetně vymezení dotčených lokalit (katastrálních území):

- a) pro výskyt tornáda v Jihomoravském kraji:
 - i. Břeclav
 - ii. Kostice
 - iii. Tvrdonice
 - iv. Hrušky
 - v. Týnec na Moravě
 - vi. Moravská Nová Ves
 - vii. Mikulčice
 - viii. Lužice u Hodonína
 - ix. Hodonín
 - x. Ratíškovice

Ohlášení podaná ve výše vyjmenovaných lokalitách (katastrálních územích) není nutné prokazovat žádným individuálním doplněním (potvrzením) o dané skutečnosti, nicméně žadatel, kterého se zásah vyšší moci dotkl, musí podat formulář Ohlášení a to včetně uvedení důvodu podání ve vazbě na případné nesplnění podmínky konkrétního opatření a doplnění dotčeného DPB či zvířete.

V případě dalších zásahů vyšší moci z důvodu nadměrných srážek či krupobití v lokalitách, které nejsou výše vyjmenované, je nutné k podanému ohlášení vyšší moci v případě povětrnostních vlivů (vítr, déšť) doplnit individuální potvrzení ČHMÚ či v případě zasažení oblasti kroupami je možné využít kromě potvrzení ČHMÚ i potvrzení pojišťovny.

Formulář „Ohlášení“ a bližší informace budou žadatelé poskytnuty na příslušném Oddělení příjmu žádostí a LPIS nebo na webu SZIF v sekci Jednotná žádost/Ke stažení/Oznámení o změně/Přílohy a Informace pro žadatele týkající se zásahu vyšší moci – úmrtí, vyšší moci – výjimečných okolností, změny žadatele a ukončení zemědělské činnosti.

ZDROJ: STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND (KRÁCENO)

Aktualizované stránky SZPI

Byly aktualizovány stránky pro průvodní doklady při uvádění vinařských produktů do oběhu:

<https://www.szpi.gov.cz/clanek/vyžadovani-pruvodnich-dokladu-pri-uvadeni-vinarskych-produktu-do-obehu.aspx>

ZDROJ: SZPI, 14. 7. 2021

Potravinářská inspekce zjistila doplněk stravy „křemelina“ s nebezpečným obsahem olova a hliníku

21. červenec 2021 – Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI) zjistila v tržní síti nebezpečnou šarži doplňku stravy Křemelina, v balení 300 g, s označením data minimální trvanlivosti do 2. 5. 2022, distributor: CITY Star s.r.o., Kaprova 42/14, Staré město, Praha 1, 110 00.

Laboratorní rozbor potvrdil v potravine přítomnost hliníku v množství 11598,0 miligramů na kilogram (mg/kg). Vzhledem k tomu, že obsah hliníku ve výrobku při doporučeném denním dávkování mnohonásobně překračuje maximální tolerovatelnou dávku hliníku pro dospělého člověka, jedná se o potravinu škodlivou pro lidské zdraví.

Laboratorní rozbor dále v potravine potvrdil přítomnost olova v množství 4,8 mg/kg. Vzhledem k tomu, že obsah olova ve výrobku stanovuje Nařízení (ES) č. 1831/2003 na maximálně 3,0 mg/kg, jedná se o potravinu škodlivou pro lidské zdraví.

Inspektoři nevyhovující vzorky odebrali v provozovně společnosti CITY Star s.r.o., Nerudova 940/7, Hradec Králové, 500 02. Dle informací poskytnutých distributorem byla potravina nabízena i prostřednictvím e-shopu foxylyfe.cz.

S kontrolovanou osobou SZPI zahájí správní řízení o uložení pokuty.

Potravinářská inspekce důrazně doporučuje všem spotřebitelům, kteří mají uvedenou šarži potraviny doma, aby ji nekonzumovali.

ZPRACOVAL: MGR. PAVEL KOPŘIVA - TISKOVÝ MLUVČÍ

Přehodnocování oxidu siřičitého

Organisation Internationale de la Vigne et du Vin (OIV) upozornila oddě-

lení pro víno MZe na návrh přehodnocování oxidu siřičitého, který by měl být projednán příp. odsouhlasen na jednání výboru pro hodnocení rizik Evropské agentury pro chemii (ECHA) v září 2021. Oxid siřičitý v současnosti podléhá procesu reklasifikace na základě návrhu Německa ze srpna 2020. Navrhovaná klasifikace zahrnuje kategorii mutagenity 2, kategorie senzibilizace kůže 1 a je navrženo snížení ADI z 0,7 mg/kg váhy za den na 0,2 mg. Přehodnocování siřičitanů nejsou ve formálním rozsahu předmětného návrhu, ale reklasifikací SO₂ by mohlo následně dojít i k reklasifikaci jeho derivátů. OIV sděluje také to, že EFSA pravděpodobně již obdržela od Evropské komise mandát na aktualizaci vědeckého stanoviska k oxidu siřičitému a dalším siřičitanům s přihlédnutím k novým rizikům identifikovaných agenturou ECHA.

MZe v této souvislosti osloví MŽP ČR pro vyjádření jejich pozice k předmětnému návrhu reklasifikace. V případě připomínek včetně věcné argumentace, prosíme o zaslání do 5. srpna 2021 na e-mail: krizova@foodnet.cz.

ZPRAVODAJ PK ČR 29/2021

Vyhodnocení programů kvalifikovaný zaměstnanec k 30. 6. 2021

Ukrajina (roční/měsíční kvóta 40000/3333), v červnu 2021 bylo doručeno na MZV 3 568, na červen 2021 bylo zařazeno 3 000, čekací doba k 30. 6. 2021 činila 23 dnů

Na GK Lvov se ze všech žadatelů zařazených na červen 2021 celkem dostavilo 2 558, nedostavilo 403, tj. 13,46 %, stornované žádosti 39, předložilo neúplné žádosti 609, tj. 23,81 %

Bělorusko (roční/měsíční kvóta 1900/158), v červnu 2021 bylo doručeno na MZV 119, na červen 2021 bylo zařazeno: 69, kvóta na měsíc červen nebyla vyčerpána.

Filipíny (roční/měsíční kvóta 2000/167), v červnu 2021 bylo doručeno na MZV 64, na červen 2021 bylo zařazeno: 65, kvóta na měsíc červen nebyla vyčerpána.

Indie (roční/měsíční kvóta 600/50), v červnu 2021 bylo doručeno na MZV 0, na červen 2021 bylo zařazeno: 29, kvóta na měsíc červen nebyla vyčerpána.

Kazachstán (roční/měsíční kvóta 300/25), v červnu 2021 bylo doručeno na MZV 41, na červen 2021 bylo zařazeno: ▶

25, kvóta na měsíc červen byla vyčerpána.

Moldavsko (roční/měsíční kvóta 600/50), v červnu 2021 bylo doručeno na MZV 20, na červen 2021 bylo zařazeno: 50, kvóta na měsíc červen byla vyčerpána.

Mongolsko (roční/měsíční kvóta 1000/83), v červnu 2021 bylo doručeno na MZV 164, na červen 2021 bylo zařazeno: 83, kvóta na měsíc červen byla vyčerpána.

Srbsko (roční/měsíční kvóta 2500/208), v červnu 2021 bylo doručeno na MZV: 98, na červen 2021 bylo zařazeno: 92, kvóta na měsíc červen nebyla vyčerpána.

[HTTP://WWW.AKCR.CZ/](http://www.akcr.cz/)

Spotřeba pesticidů v zemědělství loni klesla o 4,3 %

20. červenec 2021 – Tisková zpráva – Zemědělci spotřebovali loni na polích v České republice o 4,3 % méně přípravků na ochranu rostlin než v předešlém roce. Vyplývá to z materiálu Ministerstva zemědělství „Výroční zpráva o plnění Národního akčního plánu k bezpečnému používání pesticidů v ČR za rok 2020“, který dnes projednala vláda.

Pokles využití pesticidů v České republice byl v roce 2020 způsoben především počasím a zákazem některých účinných látek. Spotřeba přípravků na ochranu rostlin loni meziročně klesla o 4,3 procenta na 11,05 milionu tun. Nejvíce se snížil podíl herbicidů (postřiky na likvidaci nežádoucích rostlin, například plevelů) a desikantů (látky na vysušování rostlin). V těchto dvou kategoriích se loni spotřebovalo 4,6 milionu tun přípravků, zatímco v předchozím roce 5 milionů tun.

„Postupné snižování množství látek, které zemědělci používají na polích, je pro nás velmi důležité. Cílem Ministerstva zemědělství je rozvíjet šetrnější metody na ošetřování rostlin a nadále snižovat spotřebu pesticidů,“ řekl ministr zemědělství Miroslav Toman.

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) testoval nízkorizikové alternativy k ošetření révy vinné a jabloní, které by mohly do budoucna nahradit v současnosti využívané chemické přípravky. ÚKZÚZ rovněž kontroloval správné nakládání s přípravky na prostranstvích určených pro veřejnost, jako jsou parky, ve skladech rostlinných

produktů, v zahradnictvích, v okolí silnic a železnic.

Státní zemědělská a potravinářská inspekce loni odebrala v rámci monitoringu reziduí pozůstatků pesticidů 689 vzorků zemědělských produktů, z nich povolené limity překročilo pouze 13. Z českých vzorků nebyl nadlimitní ani jeden.

Celou Výroční zprávu najdete zde: <https://lurl.cz/OKBfc>

**VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ
MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ (KRÁČENO)**

STAV PODZEMNÍCH VOD (týdenní zpráva ČHMÚ 19. 7. – 25. 7. 2021)

Hladina podzemní vody v mělkých vrtech byla v 29. týdnu na území ČR celkově mírně nadnormální. Na západě a jihozápadě Čech (povodí Berounky a horní Ohře) a v povodí střední Vltavy byla hladina mimořádně nadnormální. Silně nadnormální hladina byla v povodí Orlice, Labe od Orlice po Jizeru, Otavy, Ploučnice a Lužické Nisy a Směd. Mírně nadnormální hladina byla v povodí Jizery a Sázavy. Na zbylém území ČR byla hladina normální. Oproti předcházejícímu týdnu došlo u mělkých vrtů celkově k mírnému zhoršení stavu. Hladina převážně stagnovala s tendencí k mírnému poklesu. Podíl mělkých vrtů se silně až mimořádně podnormální hladinou (4 %), normální hladinou (47 %) a silně až mimořádně nadnormální hladinou (31 %) se příliš nezměnil. Vydatnost pramenů na území ČR byla v tomto týdnu celkově mírně nadnormální. Situace však byla regionálně odlišná. Oproti předcházejícímu týdnu došlo u pramenů celkově k mírnému zlepšení stavu. Vydatnost pramenů se ve srovnání s předchozím týdnem převážně mírně zmenšovala. Podíl pramenů se silně až mimořádně podnormální vydatností (11 %) se příliš nezměnil, podíl pramenů s normální vydatností (53 %) se mírně zvýšil a podíl pramenů se silně až mimořádně nadnormální vydatností (25 %) se nezměnil.

STAV HLADINY VODNÍCH TOKŮ

Povodí Vltavy, státní podnik – na většině území povodí Vltavy, Sázavy a Berounky je hydrologická situace příznivá. Z pohledu stavu a množství povrchových vod, nelze aktuální hydrologickou situaci hodnotit jako stav hydrologického sucha. Profilem Praha – Malá Chuch-

le protéká aktuálně 169 m³.s⁻¹, což je 162 % QVII.

Povodí Labe, státní podnik – průtoky na většině toků mají tendenci setrvalou. Během předchozího týdne byly průtoky rozkolísané po srážkové činnosti v bouřkách, bez dosažených SPA. Vodnosti se k dnešnímu dni pohybují nejčastěji v rozmezí Q330 až Q90. Ve srovnání s dlouhodobými průměrnými průtoky pro měsíc červenec (vyhodnocováno za hydrologické období 1981–2010) se většina průtoků ve vodních tocích pohybuje mezi 50 až 120 % dlouhodobého normálu. Vyšší průtoky jsou na Loučné (193 %), na Chrudimce (181 %) a na dolní Cidlině (159 %).

Povodí Moravy, s. p. – v uplynulém týdnu se vzhledem k bouřkové činnosti vyskytovaly nerovnoměrné srážky s úhrny od 0,5 až do 44 mm (VD Brno). Hladiny toků jsou po srážkách na poklesu. Průtoky neovlivněných toků se pohybují v povodí Dyje v rozmezí od 28 do 157 % dlouhodobého průměru pro měsíc červenec, v povodí Moravy pak v rozmezí od 22 do 90 %. Limity sucha (Q355) se v současnosti vyskytují ve 3 profilech v povodí Bečvy.

NAPLNĚNOST VODNÍCH NÁDRŽÍ

Povodí Moravy, s. p. – hladiny na většině nádrží jsou mírně klesající nebo stagující. Zatímco v povodí Dyje dochází k uvolňování prostor zaplněných srážkami, v povodí Moravy je pokles způsoben nadlepšováním průtoků. Nádrže mají vesměs plné zásobní prostory. V uplynulém týdnu bylo z významných vodních nádrží nadlepšeno cca 1,6 mil. m³ vody do toků pod nádržími.

ZDROJ: [HTTP://EAGRI.CZ/](http://EAGRI.CZ/)

Reakce AK ČR na facebookový příspěvek prezidenta SOCR

Agrární komora ČR považuje za nezbytné vyjádřit se k příspěvku, který zveřejnil v pátek 30. 7. 2021 na sociální síti Facebook prezident Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR Tomáš Prouza zde. Prouza se vyjadřuje k plánům na zavedení celoevropského systému značení potravin podle jejich nutriční hodnoty (tzv. Nutri-score), ke kterému má Agrární komora ČR stejně jako mnoho dalších evropských organizací zastupujících zemědělské prvovýrobce a zpracovatele potravin řadu výhrad. Prezident SOCR ČR ve svém příspěvku ▶

uvádí informace, jež pokládáme za zavádějící.

“Byli bychom zdravější, kdybychom jedli lépe. Štítky nutričního značení, které by nám všem pomohly se zorientovat, jsou cestou, jak toho jednoduše dosáhnout,” uvádí na svém Facebooku prezident Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR Tomáš Prouza a dodává: “A teď hádejte, kdo tomu stojí v cestě. Ano, čeští agrobaroni, kteří si moc dobře uvědomují, co nám všem prodávají. Až začnou řešit nejen dotace a kvóty, ale i zdravotní aspekty toho, co nám dodávají, budeme zdravější my i česká politika.” Na tato tvrzení musíme reagovat:

- Zavedení systému Nutri-score, který chce prosadit Evropská komise do roku 2022 ve všech členských státech Evropské unie, odmítá profesní sdružení zemědělských podniků Agrární komora ČR i profesní sdružení potravinářských podniků Potravinářská komora ČR. Nesouhlasí s ním ani Ministerstvo zemědělství ČR.
- Systém Nutri-score by podle našeho názoru neodpovídal skutečnosti a kvůli zjednodušení nutričních údajů potravin do pěti barevných kategorií by docházelo k absurdním situacím. Například jablko Spartan by kvůli obsahu cukru vycházelo hůře než tyčinka obsahující umělá sladidla. Současně nezohledňuje množství konzumovaných potravin a může vyvolávat dojem, že podle Nutri-score takzvaně zdravě označené potraviny je možné konzumovat bez omezení. Lze tedy důvodně pochybovat, zda by systém Nutri-score skutečně vedl ke zdravějšímu stravování obyvatelstva.
- Zavedení systému Nutri-score by mělo za následek ještě větší informační džungli, v níž by se zákazník jen obtížně orientoval. Rovněž by mohlo dojít k prodražení obalového materiálu, jehož ceny se zvyšují už nyní o desítky procent kvůli celosvětové pandemii covidu-19.
- Agrobaron je vymyšlený termín, který poškozují české zemědělce, a není jasné, koho přesně jím autor označuje. Pokud je rozhodujícím parametrem pro toto označení obrát, podle obchodního rejstříku dosahují roční obraty největších českých zemědělců maximálně ani ne pěti miliard korun, zatímco u největších obchodních řetězců jsou to vyšší desítky miliard korun.
- Odpovědnost za kvalitu zboží nabízeného českým zákazníkům nesou vedle

výrobců potravin také obchodníci, kteří rozhodují o sortimentu.

- Podle údajů Evropské komise ovládá 75 procent tuzemského maloobchodního trhu 11 největších obchodních řetězců. Z toho jednoznačně vyplývá, že jejich tržní síla je významně vyšší než tržní síla dodavatelů, mezi které patří i čeští zemědělci. Čeští zemědělci jsou schopni do velkých obchodů dodávat kvalitní, čerstvé a zdravé potraviny, které nejsou drahé. Musí ale být zájem na straně odběratele, tedy velkých obchodů.

ÚŘAD AK ČR, 30. 7. 2021

Supermarkety a pandemie: Pracovníci otročili, šéfové bohatli, uvádí studie

Koronavirová pandemie prohloubila globální nerovnosti mezi chudými a bohatými. Nejlépe to lze podle charitativní organizace Oxfam ilustrovat na dodavatelských sítích supermarketů. Zatímco pracovníci na plantážích strádali, akcionáři a šéfové řetězců s potravinami inkasovali zvýšené výnosy. Mimořádné příjmy navíc výrazně přesáhly náklady za opatření, které měly pracovníky chránit proti pandemii. „V ostrém kontrastu k eskalaci lidské bídy, kterou přinesla pandemie, byl sektor supermarketů do značné míry výjimečným vítězem krize. Vedoucí pracovníci, největší institucionální investoři a převážně bohatí akcionáři globálních supermarketů jsou i nadále vysoce odměňováni. Veřejně obchodované supermarkety během pandemie distribuovaly 98 procent svého čistého zisku akcionářům prostřednictvím dividend a zpětného odkupu akcií,“ shrnuje mezinárodní organizace Oxfam výsledky své studie. „Na druhou stranu pracovníkům a producentům potravin, zejména ženám, zkrátka lidem, které nazýváme ‚nepostradatelnými‘ nebo ‚pracovníky v první linii‘ příjmy stagnují nebo dokonce klesají, zatímco jsou jejich práva i nadále porušována,“ tvrdí organizace. Autoři reportu analyzovali osm veřejně obchodovaných společností, které provozují supermarkety. Jde například o britské Tesco, americký Walmart, německý Aldi nebo nizozemský Ahold, pod něž spadá i řetězec Albert. V jižní Africe pracovníci podle Oxfamu inkasují pouze jedno procento z prodejní ceny hroznů, které pěstují, ošetřují, sbírají a posílají do světa.

Oxfam uvádí, že se celková tržní kapitalizace analyzovaných supermarketů zvýšila o 101 miliard dolarů (přibližně dva biliony korun), zatímco za ochranná opatření proti koronaviru utratily dohromady přibližně 11,3 miliardy dolarů (240 miliard korun). Akcionáři supermarketů se mohli těšit ze zvýšených dividend. Například zmiňovaný Ahold vyplatil v roce 2020 dividendy v hodnotě 1,1 miliard dolarů (23 miliard korun), v roce 2019 to bylo 928 milionů dolarů (více než 19 miliard korun). Tesco vyplátilo za pandemický rok 7,3 miliard dolarů (155 miliard korun), v předešlém roce to bylo 1,1 miliard dolarů (23 miliard korun), píše Politico. „Nenašli jsme žádné důkazy o významných investicích do zlepšení životů pracovníků a zemědělců v jejich globálních dodavatelských řetězcích,“ konstatuje zpráva. Nutno nicméně zmínit, že supermarketům během pandemie náklady rostly. „Zajistili jsme ochranné pomůcky pro všechny naše zaměstnance. Obchody pravidelně dezinfikujeme, stejně jako nákupní košíky. Zároveň firma chránila nejzranitelnější skupiny svých zaměstnanců, kterými jsou kolegyně a kolegové starší 65 let, těhotné a zaměstnanci se sníženou imunitou, kterým by Covid-19 mohl způsobit zdravotní komplikace. Těmto skupinám proto nabízelo Tesco možnost vzít si placené volno,“ vyjmenovává tiskový mluvčí české odnože řetězce Tesco Václav Koukolíček. „Tesco navíc již vyplátilo v červnové výplatě speciální bonus ve výši šest tisíc korun všem zaměstnancům z obchodů, distribučního centra a zaměstnancům na nemanžerských pozicích z centrální kanceláře, poměrně k odpracovaným hodinám za dvanáct měsíců do konce února 2021. Od vypuknutí pandemie covid-19 vyplátila společnost Tesco opakovaně další speciální bonusy zaměstnancům v první linii na obchodech a distribučním centru, konkrétně se jednalo o tři měsíce – březen, duben a prosinec,“ komentuje Koukolíček.

Problémy, na které Oxfam upozorňuje, však leží daleko za hranicemi Evropy. Podle organizace by se supermarkety měly víc zajímat o to, jaký příběh se skrývá za potravinami, které putují z různých koutů světa. Evropská unie se v tomto ohledu dokonce chystá načrtnout regulaci, týkající se oblastí dodavatelských řetězců. Jako inspirace jí může sloužit zákon, který před dvěma týdny schválili němečtí zákonodárci. Předpis vyžaduje, aby společnosti sle- ▶

dovaly a případně nahlašovaly případy porušování lidských práv v rámci svých přímých dodavatelských řetězců. Zákon by měl vstoupit v platnost v roce 2023 a nejprve by se měl týkat zhruba 600 velkých společností.

**WWW.IDNES.CZ/AUTOR: SAM/28. 6. 2021
(KRÁCENO)**

Mapa pěstitelů propojuje zelináře přímo se zákazníky

Čerstvá zelenina z farmy přímo na vidličku? Kde ale najít farmáře a jakou zeleninu nakoupit? Pomocť může nová internetová Mapa pěstitelů, kterou na svých stránkách zprovoznila Zelinářská unie Čech a Moravy (ZUČM). Ta se snaží propojit zákazníky přímo se samotnými pěstiteli a umožnit jim nakupovat zeleninu čerstvou a lokální. „Snažíme se propojit ty nejdůležitější články řetězce pěstování zeleniny – první a poslední – tedy pěstitele zeleniny a jejího konzumenta. Chceme tak zviditelnit jednotlivé konkrétní zelinářské farmy a názorně ukázat, kdo a kde zeleninu u nás pěstuje,“ vysvětluje předseda ZUČM Petr Hanka. Kromě kontaktních údajů se v mapě zájemci dozvědí nejen to, kde se jednotliví pěstitelé z jejich okolí nacházejí, ale také kterou konkrétní zeleninu pěstují, či zda prodávají ze dvora nebo vlastní prodejny. Zákazníci tak mohou přeskočit nakupování v obchodních řetězcích, které si podle pěstitelů ukrajují příliš vysoké marže a které kvůli vysoké konkurenci na trhu často tlačí pěstitele k prodejům i za podvýrobní ceny. Primární výhodou nakupování zeleniny přímo u zdroje je pro konzumenty zejména rychlost a čerstvost. „Já tady uřizu v šest ráno z pole ledový salát a už v osm hodin si mohou ten salát v naší prodejně koupit. Tohle v obchodech nedokážou,“ popisuje spolujednatel Plotištské zeleniny Miroslav Hak, který svou rodinnou prodejnu do Mapy pěstitelů zaevidoval. Větší kvalitu a čerstvost potvrzují i zdejší zákazníci, kteří si pro zeleninu jezdí k farmářům pravidelně. „Pokud chci, aby to bylo čerstvé a sloužilo tak, jak potřebuji, tak si radši zajdu sem; i když to může být někdy dražší,“ říká jedna ze zákaznic. „Záleží na sezoně. Když je sezona, tak je tady větší výběr, je to čerstvější

i levnější,“ vysvětluje další zákazník. Na mapě v současnosti figuruje okolo 35 pěstitelů, nejčastěji ze Středních Čech a Jižní Moravy. „Doufáme, že se mapa bude postupně rozrůstat. Pěstitelé mají možnost přidávat se sami a pevně věřím, že s postupující sezonou, jak se bude sklízet čím dál více zeleninových druhů, tak se bude rozšiřovat i spektrum zaevidovaných pěstitelů,“ dodává Zuzana Příbylová ze ZUČM. V současné době je v Česku evidováno přes 400 pěstitelů zeleniny, na tuzemských polích se zeleninou nejčastěji převládá pěstování cibule, zelí, hrachu a mrkve. Z tuzemských polí a skleníků pak pochází přibližně 30 procent ročně zkonsumované zeleniny u nás.

Přibližně 75 procent v Česku vypěstované zeleniny přitom stále končí na pultech supermarketů a obchodů. Deset procent roční produkce připadá na prodej velkoobchodům, stejné množství pak zelináři distribuují dalším zpracovatelům, jako jsou konzervárny, mrazírny či sušárny.

Na přímý prodej u zemědělce či na farmářských trzích, vlastní export a dodávky pro hotely a restaurace připadá jen pět procent prodejů.

**ZDROJ: WWW.NOVINKY.CZ, AUTOR:
NATÁLIE LOŠKOVÁ, JAKUB DULÍNEK,
20. 7. 2021**

Česká zelenina má svou značku

Zelinářská sezona je v plném proudu, sklízí se všechny tuzemské druhy. Česká zelenina je v tomto období k dostání na všech možných prodejních místech. Jak ale poznat je to skutečně ta pravá nefalšovaná česká produkce? Čeští zelináři používají při pěstování unikátní pěstební systém zajišťující spotřebiteli cenově dostupnou zeleninu špičkové kvality. Při dodržení podmínek označí své výpěstky ochrannou značkou „KONTROLOVANÁ ZELENINA Z IPZ“. Tato značka na českých pultech pomáhá jednoznačně identifikovat zeleninu tuzemského původu i výjimečné kvality. Česká zelenina je nyní jednoduše dostupná na trzích, v prodejnách marketů i přímo na farmách našich pěstitelů, v nabídce je současně nejširší sortiment za celou sezonu. Jak si ale může zákaz-

ník být jist, že kupuje českou produkci? „Čeští pěstitelé, kteří plní podmínky a úspěšně projdou nezávislou kontrolou Svazu pro Integrované pěstování zeleniny (IPZ) při ZUČM získají certifikát na použití ochranné známky a mohou svou produkci značit. Ochrannou značku IPZ udělujeme již od roku 2004 a naším cílem je jednoznačně oddělit kvalitní zeleninu české produkce od dovozové nabídky“, upřesňuje předseda ZUČM Petr Hanka.

**ZDROJ: WWW.AGRIS.CZ, 27. 7. 2021
(KRÁCENO)**

Restaurace zdražily, obědvá se v práci

Ceny obědů vylétly do rekordních výšin. V restauracích za ně teď Češi platí výrazně víc, než byli zvyklí před koronavirovou krizí. V červnu se průměrná útrata vyšplhala na 137 korun. Proti začátku letošního roku je to o pět korun více, ve srovnání s počátkem roku 2019, tedy obdobím před vypuknutím pandemie, to představuje nárůst o rovných devět korun. Vyplývá to z indexu sestaveného z plateb více než čtvrt milionu zaměstnanců, kteří k úhradě obědů používají platební stravenkovou kartu Ticket Restaurant Card od společnosti Edenred. Mnoho Čechů zejména kvůli ceně místo restaurace raději volí oběd na pracovišti.

Při porovnání s loňským červnem, kdy došlo k uvolnění po první vlně covidu, jsou polední útraty lidí v restauracích nyní vyšší o tři procenta. „Tříprocentní meziroční růst odráží vývoj inflace v ČR. Očekáváme, že ceny obědů i výše útrat nadále porostou, restaurace totiž čelí rostoucím nákladům. Zdražují jim ceny surovin, budou muset finančně motivovat zaměstnance k návratu do sektoru pohostinství a v neposlední řadě stále nepracují na plný výkon. Češi totiž zatím chodí na jídlo mnohem méně často než před pandemií,“ potvrdil generální ředitel společnosti Edenred Nicolas Eich. Počet obědových transakcí tak byl v červnu, kdy už byly otevřeny jak zahrádky, tak interiéry restaurací, proti době před pandemií o 57 procent nižší.

PRÁVO, ZDROJ: WWW.NOVINKY.CZ, 27. 7. 2021 (KRÁCENO)

Ze zahraničí

Studie o dopadech COVID-19 na zemědělství EU v Zemědělském výbo-ru EP

Autoři představili závěry studie "Předběžné dopady pandemie COVID-19 na evropské zemědělství: odvětvová analýza potravinových systémů a odolnosti trhu", analýzy zemědělských trhů v období od prosince 2020 do března 2021. Přednášející zdůraznil výjimečné úsilí o odolnost, které během pandemie prokázal celý zemědělsko-potravinářský řetězec, který byl schopen dodávat potraviny na pulty supermarketů po celou dobu pandemie, nicméně vysvětlil i negativní důsledky pro některá odvětví a segmenty.

Celkově byli zemědělci v EU negativně ovlivněni zejména během první vlny pandemie, kdy nedostatek pracovních sil, pozdní dodávky produktů a uzavření Horeca způsobily zemědělcům velké problémy a byly zaznamenány nekalé obchodní praktiky. V důsledku toho se hodnota prvovýroby v roce 2020 snížila o 1,4 % ve srovnání s rokem 2019. Zpracovatelé a výrobci čelili podobným problémům, zejména tento segment musel podle studie nést vyšší náklady. Následující vlny pandemie měly nižší dopad. Důsledky pro sektor distribuce v závislosti na segmentu potravin vykazovaly větší či menší ekonomické dopady, přičemž maloobchodníci mohli zůstat v provozu a dramaticky se zvýšil online prodej.

Nejvíce byl zasažen sektor hovězího a telecího masa, protože se dramaticky snížila produkce a obchod uvnitř i mimo EU. Závažné dopady byly zaznamenány v odvětví cukru – v důsledku poklesu poptávky a vývozu z EU (-44 % ve srovnání s průměrem za posledních pět let). Odvětví vína se rovněž potýkalo s negativními dopady v důsledku poklesu hodnoty a obchodu mimo EU. A koneč-

ně odvětví okrasných produktů, květin bylo postiženo ztrátou 4,1 mld. eur během první vlny.

Pokud jde o opatření, která přijala EU, studie konstatuje obecně účinný a uspokojivý efekt. V zemědělsko-potravinářském odvětví byla shledána jako velmi účinná flexibilita poskytnutá při uplatňování pravidel SZP, zatímco za nejméně účinnou byla považována dočasná podpora soukromého skladování, jakož i odchylka poskytnutá při uplatňování pravidel hospodářské soutěže v rámci společné organizace trhů pro některá odvětví. Podpora poskytnutá vinařskému oboru nebyla považována za dostatečnou, zejména z důvodu nerovnoměrného provádění vnitrostátních balíčků členskými státy, kromě chybějící dodatečné podpory ze strany EU.

ZDROJ: AREV/JS

Dopad covidu-19 na zemědělství, lesnictví a rybolov, hodnocení COPA-COGECA

Duben 2021 – červen 2021, výtazek s orientací na víno

Díky úspěchu kampaně EU pro očkování vykazuje ekonomika EU pozitivní vývoj, i když přetrvávají velké nejistoty. Zemědělský sektor se však potýká s řadou problémů, zejména v důsledku rostoucích výrobních nákladů (např. na krmiva, hnojiva a pohonné hmoty), dostupnosti vstupů, vývoje obchodu a dopadu špatného vývoje počasí. Přestože se situace v oblasti dopravy zemědělsko-potravinářských produktů zlepšila, stále existují značné celní potíže při obchodování se třetími zeměmi (např. brexit) a zvýšené náklady.

Studie Dopad pandemie COVID-19 na evropské zemědělství ukazuje, že zemědělsko-potravinářský dodavatelský řetězec EU se během pandemie ukázal jako

velmi odolný. V roce 2020 se hodnota produkce v zemědělství oproti roku 2019 snížila o 1,4 % a ve srovnání s průměrem let 2015–2019 ve skutečnosti vzrostla o 2,9 %. Navzdory tomu se odvětví, která jsou silně závislá na sektoru stravovacích služeb (např. víno, hovězí a telecí maso), potýkala se značnými obtížemi. Významné finanční ztráty utrpělo také odvětví květin a cukru. Příjmy zemědělských podniků se oproti roku 2019 snížily (-7,9 %, což odpovídá 7,1 mld. €). Evropské zemědělství se muselo vypořádat s omezením v důsledku regulace pohybu osob (1 milion sezónních zemědělských pracovníků), zpožděných dodávek potravin, surovin a dalších zdrojů potřebných pro zemědělsko-potravinářský sektor a zpožděné produkce potravin v důsledku výskytu koronaviru ve zpracovatelských závodech.

Přestože většina členských států správně provedla pokyny EU týkající se sezónních pracovníků, stále existují určité obavy ohledně dostupnosti sezónních pracovníků během nadcházející sezóny. Zbývající problémy se týkaly sociálního zabezpečení v jednotlivých případech, například když jsou pracovníci současně zaměstnáni v různých členských státech. Karanténní pravidla se v jednotlivých zemích liší, což může vést k dodatečným nákladům. To ovlivňuje proces nábory, zejména v případě přeshraničních pracovníků. Sezónní pracovníci nejsou vždy zahrnuti do očkovacích programů cílových zemí.

Odvětvová analýza: Víno

Podle předběžných odhadů bylo ve Francii v roce 2021 jen kvůli mrazu ztraceno 30 % úrody hroznů (2 miliardy eur). Žádáme o mimořádné rozpočtové prostředky, nástroje krizového řízení a o prodloužení povolení k výsadbě do roku 2022. Očekává se, že příznivé prognózy pomohou tomuto odvětví vyrovnat část ztrát. Přesto byl dubnový vývoz ▶

vína nižší než před rokem, a to jak v objemovém, tak i v cenovém vyjádření.

COPA-COGECA/JS

Tisková zpráva: Zelená dohoda pro Evropu: Komise navrhuje transformaci hospodářství a společnosti EU s cílem splnit ambice v oblasti klimatu

Brusel, 14. 7. 2021 – Evropská komise dnes přijala balíček návrhů, jejichž cílem je učinit politiky EU v oblasti klimatu, využívání půdy, energetiky, dopravy a zdanění vhodné ke snížení čistých emisí skleníkových plynů do roku 2030 alespoň o 55 % ve srovnání s úrovní z roku 1990. Dosažení tohoto snížení emisí v příštím desetiletí je nezbytné k tomu, aby se Evropa stala do roku 2050 prvním klimaticky neutrálním kontinentem na světě a aby se Zelená dohoda pro Evropu stala skutečností. Komise dnešními návrhy představuje legislativní nástroje k dosažení cílů dohodnutých v evropském právním rámci pro klima a k zásadní transformaci hospodářství a společnosti pro spravedlivou, ekologickou a prosperující budoucnost.

Nařízení o „sdílení úsilí“ přiřazuje každému členskému státu ambicióznější cíle v oblasti snižování emisí pro budovy, silniční a vnitrostátní námořní dopravu, zemědělství, odpady a malá průmyslová odvětví. Vzhledem k odlišnosti výchozích pozic a kapacit jednotlivých členských států vycházejí tyto cíle z jejich HDP na obyvatele, přičemž je zohledněna nákladová efektivnost.

Členské státy mají rovněž společnou odpovědnost za odstraňování uhlíku z atmosféry, a proto nařízení o využívání půdy, lesnictví a zemědělství stanoví celkový cíl EU pro pohlcování uhlíku přírodními propady uhlíku, který odpovídá 310 milionům tun emisí CO₂ do roku 2030. Vnitrostátní cíle budou po členských státech požadovat, aby pečovaly o své propady uhlíku a usilovaly o jejich rozšíření. EU by měla usilovat o dosažení klimatické neutrality do roku 2035, pokud jde o využívání půdy, lesnictví a zemědělství, také včetně emisí jiných než emisí CO₂, jako jsou emise z používání hnojiv a chovu hospodářských zvířat. Cílem strategie EU v oblasti lesnictví je zlepšit kvalitu, kvantitu a odolnost lesů v EU. Strategie podporuje lesníky a lesní biohospodářství, zachovává udržitelnost těžby a využívání biomasy, udržuje

biologickou rozmanitost a stanoví plán výsadby tří miliard stromů v celé Evropě do roku 2030.

Pro řešení problému zvyšujících se emisí v silniční dopravě je zapotřebí kombinace opatření, která doplní obchodování s emisemi. Přísnější emisní normy CO₂ pro osobní automobily a doávky urychlí přechod na mobilitu s nulovými emisemi tím, že budou vyžadovat snížení průměrných emisí nových automobilů o 55 % od roku 2030 a o 100 % od roku 2035 ve srovnání s rokem 2021. Nové automobily zaregistrované od roku 2035 budou tedy vozidla s nulovými emisemi. Aby se zajistilo, že řidiči budou moci po celé Evropě nabíjet nebo napájet svá vozidla ve spolehlivé síti, bude zrevidované nařízení o infrastruktuře pro alternativní paliva od členských států vyžadovat, aby rozšířily kapacitu nabíjení v souladu s prodejem automobilů s nulovými emisemi, a aby na hlavních silničních tazích v pravidelných intervalech instalovaly dobíjecí a čerpací stanice: každých 60 kilometrů v případě elektrického nabíjení a každých 150 km v případě vodíkových paliv.

Daňový systém pro energetické produkty musí chránit a zlepšovat jednotný trh a podporovat ekologickou transformaci stanovením správných pobídek. Revize směrnice o zdanění energie navrhuje sladit zdanění energetických produktů s politikami EU v oblasti energetiky a klimatu, propagovat čisté technologie a odstranit zastaralé výjimky a snížené sazby, které v současnosti podporují využívání fosilních paliv. Cílem nových pravidel je omezit škodlivé účinky soutěže v oblasti zdanění energie a pomoci členským státům zajistit příjmy z ekologických daní, které mají na růst menší negativní dopad než zdanění práce.

(KRÁCENO)

Rada ministrů zemědělství: Priority slovinského předsednictví a plán ekologického zemědělství

19. července 2021 – Prvnímú zasedání Rady pro zemědělství a rybolov v rámci slovinského předsednictví, které se konalo v Bruselu, předsedal slovinský ministr zemědělství, lesnictví a potravinářství Joze Podgorsek. Svým kolegům představil pracovní program na příštích šest měsíců a projednal závěry Rady o akčním plánu pro ekologické zemědělství.

Delegace členských států vyjádřily závěrům Rady obecnou podporu a označily je za vyvážený dokument, který zohledňuje priority členských států. Všeobecný souhlas byl rovněž projevem v bodech týkajících se veřejných zakázek na biopotraviny, vypracování národních plánů pro odvětví ekologického zemědělství a skutečnosti, že je třeba stimulovat poptávku, a nikoli pouze nabídku.

Delegace NL, EE, FI, HU, FR, BE, DK zejména zdůraznily význam výzkumu a inovací v odvětví ekologického zemědělství, aby se podařilo dosáhnout cílů stanovených v F2F. PT, EE, CZ, HU poukázaly na to, že by ocenily větší flexibilitu, a doufají, že ji Komise umožní při hodnocení strategických plánů. EL, LV, CY, poznamenaly, že cíle pro ekologické zemědělství stanovené v Zelené dohodě a v závěrech Rady jsou příliš ambiciózní a vzhledem k rozdílným výchozím podmínkám členských států je zapotřebí větší finanční podpora.

ES: I když španělské zemědělství v této oblasti představuje 10 % národních zemědělských ploch, stále existují překážky, kterým je třeba čelit: například ekologická produkce citronů, ovoce a zeleniny a vína se může o hodně zlepšit. Některé překážky představují také ekologická osiva, ekologický rostlinný odpad a fyto-sanitární situace. Ministr zdůraznil, že je důležité zvýšit poptávku a zvýšit povědomí spotřebitelů o výhodách ekologického zemědělství (ekologických, sociálních, ekonomických). DK: poukázalo na to, že soudržný akční plán by měl zajistit přístup rozvojových zemí na trh a také propagaci ekologického zemědělství EU na světovém trhu (společně se SK a BG). NL připomnělo, že existují i jiné formy udržitelného zemědělství a že si rovněž zaslouží pozornost. SK dodalo, že by ocenilo, kdyby Komise poskytla obecné pokyny pro vypracování národních akčních plánů pro ekologické zemědělství. PT: zdůraznilo, že by se měly podporovat ekologické bílkoviny pro krmiva a upravit nařízení pro ekologická léčiva pro zvířata. FI: zmínilo úlohu potravinářského průmyslu v celém řetězci a skutečnost, že by měl být více zahrnut do plánů. CZ: poznamenalo, že by se měly zlepšit monitorovací nástroje na národní úrovni. Delegace CY a HR se obávají možného zvýšení administrativní zátěže.

AREV/AYNARD/20. 7. 2021/JS (KRÁCENO)

Slovinské předsednictví informovalo výbory EP o prioritách

Ministři představili parlamentním výborům priority slovinského předsednictví v Radě EU na sérii schůzí.

Zemědělství a rozvoj venkova

Dokončení reformy společné zemědělské politiky je jednou z hlavních priorit slovinského předsednictví, uvedl ministr zemědělství, lesnictví a potravinářství Jože Podgoršek 13. července v zemědělském výboru a naznačil, že Rada o ní plánuje jednat v říjnu. Předsednictví se dále zaměří na strategii Farm to Fork, dlouhodobý rozvoj venkovských oblastí, tržní značení, podporu ekologického zemědělství a strategii EU v oblasti lesnictví. V posledně jmenované oblasti předsednictví usiluje o schválení závěrů Rady.

Zemědělství poslanci uvítali silné zaměření na odolnost a venkovské oblasti a zeptali se na postoj předsednictví k používání geneticky modifikovaných organismů a k opatřením týkajícím se používání pesticidů. Několik poslanců vyjádřilo obavy ohledně dovážených produktů, které nedodržují normy EU.

Z TISKOVÉ ZPRÁVY ZEMĚDĚLSKÉHO VÝBORU EP/JS

Nová SOT vínem: Kalorie na etiketě, přídatné látky v digitální podobě

Dne 25. června dosáhli zástupci tří institucí – Parlamentu, Komise a Rady – dohody na úrovni EU a téhož dne schválila Spolková rada čtyři německé zákony, kterými se budoucí SZP provádí. Při jednání o SZP byla přijata také nařízení pro odvětví vína v rámci společné organizace trhu (SOT). Bude zaveden jednotný a specifický rámec pro označování vína, pokud jde o uvádění kalorické hodnoty a přídatné látky. Jako informace na etiketě má být povinný pouze údaj o energetické hodnotě (kalorie/joule), zatímco deklaraci složek bude možné uvést i v elektronické podobě, například formou odkazu nebo QR kódu. Stávající omezení nové výsadby vinic členských států na maximálně 1 % ročně má být rovněž prodlouženo do roku 2045, přičemž v polovině období budou provedena dvě hodnocení účinnosti. Kromě toho budou přesněji definovány „částečně odalkoholizované“ a „odalkoholizované“ vinné produkty.

Aby si zemědělci mohli na nové zásady podpory zvyknout, podařilo se Radě ministrů EU prosadit požadavek na „fázi učení“. Po dobu dvou let bude částka vyhrazená pro ekologické programy činit pouze nejméně 20 % (místo jinak platných 25 %) a nepoužité prostředky mohou být vyplaceny jako běžná přímá podpora během „fáze učení“. Nově byl do SZP zařazen „sociální rozměr“. Ačkoli dodržování práv pracovníků není součástí podmínek, je třeba stanovit, že přímé platby mohou být sníženy v případě závažného porušení práv zaměstnanců. Do roku 2024 budou moci členské státy toto pravidlo uplatňovat dobrovolně, od roku 2025 bude povinné.

DDW/8. 7. 2021/JS

ITÁLIE: Společná organizace trhu vínem, práva na výsadbu, nealkoholická vína

Při slyšení v Senátu o perspektivách vinařského sektoru v rámci reformy společné zemědělské politiky ministr Patuanelli popsal rozhodující otázky jednání mezi Parlamentem EU a Radou, které by mělo být uzavřeno dohodu do června. V souvislosti s jednáním o reformě SZP se v souvislosti s vinařským sektorem objevilo několik rozhodujících prvků, uvedl Patuanelli, který hovořil o „složitém procesu, který se vyznačuje i některými pokusy oslabit charakteristické rysy, jimiž se italské víno ve světě stále vyznačuje“. Cíle ministerstva jsou v zásadě dva: na jedné straně zaručit producentům odpovídající finanční podporu, na druhé straně bránit charakteristické vlastnosti a kvalitativní úroveň italské produkce vína.

V nové SZP bude odvětví vína i nadále využívat výhod společné organizace trhu (SOT), která je zahrnuta do rámce nového národního strategického plánu, „s rozpočtem, byť mírně pozmeněným, v souladu se současným programováním“. Jedná se o přibližně 323 milionů eur, což je nejvyšší částka na úrovni EU, která je k dispozici pro rozvoj odvětví do roku 2027. Poslední kompromisní text o společné organizaci trhů prodloužuje režim povolování výsadby vinic do roku 2045 – se dvěma průběžnými přezkumy, jedním v roce 2028 a druhým v roce 2040 – a dále potvrzuje maximální roční nárůst o 1 % plochy vinic.

Kromě toho Komise zavedla další specifikace a navrhla definici „částečně dealkoholizovaných“ produktů pro produkty s obsahem alkoholu mezi 0,5 % a 8,5 % objemových, včetně možnosti upravit stávající enologické postupy, a to zavedením doplňování vody ztracené v produktech během procesu dealkoholizace. Tento proces, upřesnil ministr, nelze zaměňovat s ředěním, které je nadále zakázáno.

ITÁLIE: Vývoz italských vín v lednu a únoru 2021 klesl o 13,1 % na 836 milionů eur

V prvních dvou měsících roku 2021 poklesly dodávky italského vína o -13,1 % (ve srovnání se stejným obdobím roku 2020), což vedlo k číslu 836 milionů eur za leden a únor 2021 – ve srovnání s 962 miliony eur před rokem. Na předním trhu pro vývoz italského vína, ve Spojených státech, se vývoz vína snížil o -26,2 % z 271 milionů eur v prvních dvou měsících roku 2020 na 200 milionů eur na začátku letošního roku. V Evropě se trh v Německu snížil o -7,4 % (podobně jako trh v Kanadě, -7,5 %), a to z 51,8 milionu eur v prvních dvou měsících roku 2021 na začátku roku 2021. Největší pokles prodeje byl zaznamenán ve Velké Británii v důsledku brexitu: z 85,6 na 62 milionů eur.

AREV/AYNARD/JS

Prodloužení lhůty pro práva na výsadbu vinic v EU

Povolení pro nové a opětovné výsadby, jejichž platnost končí v roce 2021, budou prodloužena do konce prosince 2022. Této dohody bylo dosaženo během jednání mezi orgány EU a po setkání evropských zúčastněných stran v oblasti vína s GŘ AGRI, které vedla Copa-Cogeca společně s CEEV, CEVI a EFOW. Podle Copa-Cogeca se odchýlně od stávajících ustanovení neukládají žádné sankce producentům, kteří jsou držiteli povolení pro novou výsadbu nebo opětovnou výsadbu, jejichž platnost končí v roce 2021, a kteří povolení nevyužijí a nechtějí ani využít prodloužení platnosti povolení do konce prosince 2022, pokud to oznámí příslušným orgánům do konce února 2022. V nejbližší době se očekává zveřejnění příslušného nařízení EU, které prodloužení platnosti práv na výsadbu uvede v platnost.

DDW/23. 7. 2021/JS

Umírněná konzumace vína přispívá k naší pohodě, a tím i ke zdraví

Profesor Pierre-Louis Teissedre v souvislosti s výzvami k nulové konzumaci alkoholu zdůrazňuje, že „nulové riziko neexistuje“, pokud jde o zdraví, a že vše je otázkou dávky. Nový předseda Komise pro zdraví a bezpečnost OIV požaduje, aby se v epidemiologických studiích alkoholických nápojů zohledňovala kvalita života. „Konzumace není zneužívání“, říká profesor Pierre-Louis Teissedre, nový předseda Komise pro bezpečnost a zdraví Mezinárodní organizace pro révu a víno (od svého zvolení na valném shromáždění 12. července). Tento odborník, který působí jako profesor na Institut des Sciences de la Vigne et du Vin (ISVV, Bordeaux), se již setkal s mnoha útoky na konzumaci vína. Poslední z nich, z Národního ústavu zdraví a lékařského výzkumu (INSERM), je pro něj součástí „trendu výzvy k nulové spotřebě alkoholu. Je to tichý radikalismus“.

Pierre-Louis Teissedre připomíná, že boj proti nadměrné konzumaci je všeobecně uznávaný a že u lidí, kteří mají problém s alkoholem, je třeba upřednostnit abstinenci, a hájí vyvážený vědecký přístup k prospěšnosti a rizikům účinků vína na zdraví. „Pokud ho konzumují s mírou během jídla, přináší víno potěšení, chuť a emoce. Je to nezbytné pro radost ze života. Pokud ji nevychnáte, je to ztráta. Světová zdravotnická organizace (WHO) definuje zdraví jako stav úplné tělesné, duševní a sociální pohody. Není to jen nepřítomnost nemoci a slabosti. Je třeba vzít v úvahu všechny rozměry zdraví. Patří sem i pohoda, o které se studie nezmiňují nebo se zmiňují jen zřídka,“ zdůrazňuje odborník, podle něhož je třeba zachovat a podporovat umírněnou konzumaci vína. Mírná konzumace vína přispívá k naší pohodě, a tím i ke zdraví.

Pierre-Louis Teissedre, který nyní předsedá komisi OIV pro bezpečnost a ochranu zdraví, oznámil, že OIV bude muset vypracovat návrhy, které zohlední tento psychologický rozměr, který byl dosud málo prozkoumán. Enolog z Bordeaux se bude rovněž zasazovat o podporu střídme konzumace. Z hlediska spotřeby a zdraví jsou osvěta a prevence účinnější než prohibice, která se nikdy neosvědčila, zdůrazňuje Pierre-Louis Teissedre, pro něhož je nejdůležitější, aby diskuse a doporučení byly založeny na

důvěryhodných, seriózních a ověřených vědeckých studiích.

VITISPHERE.COM/ALEXANDRE ABELLAN/23. 7. 2021/JS

OECD chce omezit spotřebu alkoholu

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) se opět zaměřila na celosvětovou spotřebu alkoholu. V roce 2015 zveřejnila studii o škodlivé konzumaci alkoholu a o tom, jak proti ní bojovat. Nyní využila pandemii Covid 19 jako háček pro zveřejnění další studie na toto téma – „Prevence škodlivého užívání alkoholu“. V úvodu zprávy se uvádí, že alkohol může být zdrojem individuálního potěšení a společenského vyžití, ale je „hnacím motorem“ předčasné úmrtnosti, zranění a chronických onemocnění, což má dopad na produktivitu země, výdaje na zdravotní péči a na studijní výsledky dětí.

Studie nerozlišuje mezi vínem, pivem a lihovinami. Studie OECD definuje spodní hranici škodlivé konzumace alkoholu jako pravidelné pití 12 g alkoholu (cca 125 ml vína) denně u žen („1 nápoj“) a 18 g (190 ml vína) u mužů; za „nárazové pití“ OECD považuje vypití více než 0,6 l vína nebo 1,5 l piva při jedné příležitosti. Škody způsobené „škodlivou konzumací alkoholu“ podle OECD vycházejí ze simulací v 52 zemích. Podle těchto simulací zemře v letech 2020 až 2050 v důsledku škodlivé konzumace alkoholu každoročně o 1,1 milionu lidí dříve (počet obyvatel činí přibližně 7 900 milionů) a průměrná délka života se sníží v průměru o 0,9 roku. Studie však také přiznává, že průměrná délka života se v jejich 38 členských státech za posledních 30 let prodloužila v průměru o 6,7 roku a že mírná konzumace alkoholu pod „hranicí škodlivosti“ mohla k tomuto prodloužení délky života přispět 13 %.

Podle studie představují nemoci způsobené nadměrnou konzumací alkoholu více než 2,4 % výdajů na zdravotnictví v členských zemích OECD. Jako důsledek škodlivé konzumace alkoholu uvádí 12 nemocí, včetně rakoviny, cirhózy jater a cukrovky. Ty však hrají pouze vedlejší roli. OECD ve zprávě předpovídá 1,3 miliardy nových případů onemocnění v letech 2020 až 2050, z nichž největší část, 1,1 miliardy, tvoří závislost na alkoholu, uvádí studie. Na druhém místě se 100 miliony případů jsou „ostatní“ nemoci a na třetím „úrazy“ s 37 miliony přípa-

dů. Na druhé straně studie předpovídá pokles autoimunitních onemocnění, demence, rakoviny nesouvisející s alkoholem, chronických plicních onemocnění a duševních poruch. Kromě nákladů na systém zdravotní péče OECD stále vidí negativní dopad na ekonomickou výkonnost zemí a školní výsledky studentů. Proto je podle studie nutné omezit konzumaci alkoholu. Za tímto účelem navrhuje několik opatření. Kromě vzdělávání spotřebitelů a poradenských a podpůrných služeb zahrnují zvýšené kontroly alkoholu v dopravě a omezení reklamy na alkohol, daně, minimální ceny a omezení dostupnosti, například zavedením věkových limitů a omezením prodejných dob a prodejných míst.

DDW/24. 6. 2021/JS

Irsko zavede minimální ceny alkoholických nápojů s cílem redukovat spotřebu alkoholu

Nový zákon by měl vstoupit v platnost dne 1. 1. 2022. Maloobchodní ceny alkoholických nápojů byly v nové legislativě stanoveny na minimálně 10 centů za gram alkoholu. V praxi to znamená, že například u zlevněného piva, které v současné době stojí méně než 1 EUR za plechovku, by muselo dojít k navýšení ceny na minimálně 1,35 EUR, v případě zlevněných vín prodávaných za méně než 4 EUR za láhev by se cenovka vyšplhala až na 7,75 EUR. U tvrdého alkoholu by byl nárůst cen ještě znatelnější, láhev vodky za 13 EUR v dnešní době by se po zavedení minimálních cen prodávala za 20 EUR. Podle odpůrců zavádění minimálních cen alkoholických nápojů v Irsku dojde pouze k odlivu zákazníků do obchodů v Severním Irsku, kde se prozatím se zaváděním minimálních cen nepočítá.

ZPRAVODAJ PK 19/2021

Vína s označením AOC se otevírají odrudám odolným vůči houbovým chorobám (PIWI)

„Odrůdy vzniklé křížením druhu Vitis vinifera a jiných druhů rodu Vitis budou povoleny pro získávání vín s chráněným označením původu, stejně jako je tomu v současnosti u vín s chráněným zeměpisným označením nebo bez zeměpisného označení,“ shrnuje zdroj z francouzského ministerstva zemědě-

ství. Nová SZP umožní, aby specifikace apelací zahrnovaly odrůdy, které nejsou jenom z druhu *Vitis vinifera*. Omezení na evropské odrůdy druhu *Vitis vinifera* ve vinicích s apelací se změní: otevření AOC odrůdám odolným vůči houbovým chorobám, jejichž vlastnosti pocházejí i z jiných druhů, asijských nebo amerických. V nejnovější společné zemědělské politice (SZP 2023–2027) „článek 93 uvádí, že křížení *Vitis vinifera* a jiných druhů rodu *Vitis* může být povoleno pro apelace,“ oznámil socialistický poslanec Eric Andrieu, vyjednaváč Evropského parlamentu pro společnou organizaci trhu s vínem (SOT s vínem). Zdůraznil, že provádění tohoto politického kompromisu bude záviset na budoucích aktech v přenesené pravomoci Evropského parlamentu, a upřesňuje, že způsob zavedení opatření ve Francii bude nakonec záviset na Národním institutu pro původ a kvalitu (INAO). Tento vývoj vychází vstříc požadavku Francie, aby se na vinicích snížilo používání fytosanitárních přípravků.

Vinaři v Bordeaux projevují velký zájem o odrůdy révy odolné vůči chorobám a vidí v tom příležitost, jak snížit vstupy. Pro vinaře z Bordeaux by klasifikace prvních čtyř interspecifických francouzských odrůd (Artaban, Floreal, Vidoc a Voltis) jako *Vitis vinifera* provedená Odrůdovým úřadem Společenství mohla dokonce umožnit, aby vinice s označením AOC předběhly SZP. V zájmu zachování kvality produkce vína v EU se zachovává vyloučení odrůd révy vinné, které jsou v současné době pro výrobu vína zakázány – Noah (u nás častěji nazývaný jako Charvát nebo Noe), Othello, Isabelle, Jacques, Clinton a Herbemont – jakož i odrůd révy vinné odvozené z *Vitis labrusca*.

**VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/
5. 7. 2021/JS**

Na Novém Zélandu byla letos nižší sklizeň hroznů

Na Novém Zélandu se potvrdily předpovědi o malé úrodě. Novozélandští vinaři uvádějí, že bylo sklizeno 370 000 tun hroznů, což je o 19 % méně než v roce 2020. Postiženy jsou zejména regiony ve středu země. V Marlborough, Nelsonu a North Canterbury jsou ztráty vyšší než 20 procent, na Severním ostrově ve Wairarapě (Martinborough) také. Na jihu se však výnosy v regionu Central Otago zvýšily o 21 %. Kvalita je vynikající.

WEINWIRTSCHAFT/11. 6. 2021/JS

Austrálie s rekordní sklizní

Podle nejnovějšího odhadu společnosti Wine Australia sklídí austrálští vinaři v roce 2021 přibližně 2,03 mil. tun hroznů. To znamená nárůst o 31 % oproti malému množství v předchozím roce a o 16,7 % oproti desetiletému průměru. Zároveň se jedná o dosud největší zaznamenanou australskou sklizeň. Průměrný výnos činí necelých 14 t/ha (pro srovnání: 2,3× vyšší než v ČR v roce 2020). Ročník je považován za výjimečný díky mimořádné kvalitě i výnosu. Zásluhu na tom měl dostatek vody ve správný čas, žádné vlny veder, nízký tlak chorob a příznivé podmínky pro sklizeň. Vinaři jsou spokojeni, protože po dvou menších sklizních v letech 2020 a 2019 zásoby vína ve sklepích prudce poklesly.

Co se týče odrůd révy vinné, podařilo se zvýšit sklizeň zejména hlavní odrůdy Shiraz o 41 procent na 538 tis. tun, takže Shiraz představuje více než čtvrtinu australské produkce. Druhou nejvýznamnější odrůdou je Chardonnay s výnosem 385 tis. t (+33 %) a na třetím místě je Cabernet Sauvignon s 308 tis. t (+36 %). Zajímavý je vývoj cen hroznů. Nová čínská cla měla zatím jen malý vliv. Navzdory této obchodní překážce a velké sklizni klesly ceny červeného vína jen mírně. Za Shiraz se v roce 2021 platilo 878 AUS-\$/t (cca 14,50 Kč/kg), což je o 5 % méně než v roce 2020. Cabernet Sauvignon klesl o 10 % na 787 AUS-\$, Merlot o 12 % na 591 AUS-\$. Ceny bílého vína se dokonce zvýšily. Chardonnay bylo o 11 % dražší a stálo 531 australských dolarů, Sauvignon blanc o 14 % dražší a stál 677 australských dolarů. Průměrná celková cena 701 australských dolarů byla mírně vyšší než v předchozím roce (+1 %). Hodnota sklizně se tak odhaduje na 1,56 miliardy australských dolarů, což je o 36 % více než v roce 2020.

WEINWIRTSCHAFT/7. 7. 2021/JS

AOC Touraine uvolňuje své rezervy vína

Dne 1. července 2021 uvolnilo konsorcium AOC Touraine rezervy bílého vína. Nyní je k dispozici přibližně 6 000 hl, aby bylo možné zásobovat trhy před sklizní v roce 2021, která se zdá být velmi malá. Destilace tohoto objemu nadbytečného vína nepřipadala v úvahu, protože vinaři by odmítli vytvořit další novou rezervu.

A tuto rezervu museli uvolnit, protože nadcházející sklizeň bude malá. Po mrazech a následném krupobití z 19. června, které zasáhlo 10 % vinic s označením AOC, z toho 250 hektarů bylo velmi vážně postiženo, se v obavách očekává výnos v průměru jen 20 až 30 hl/ha bílého vína.

Obchod narůstá jak ve Francii, tak i export. Bez uvolnění této rezervy by vzhledem k vyhlídkám na sklizeň v roce 2021 mohlo dojít k narušení trhu. Dřívější rozhodnutí o vytvoření rezervy bylo provedeno za účelem regulace trhu a podpory cen. Nemělo to požadovaný účinek. Pokud se ceny poněkud zotavily, je to díky mrazům, které nastaly letos na jaře. V květnu činila průměrná cena bílých partií Touraine prodaných obchodníkům se smlouvou 184 €/hl ve srovnání se 150 €/hl v březnu. Nová rezerva pro sklizeň 2021 se nebude vytvářet. Vzhledem k předpokládanému výnosu bude trh napjatý.

**VITISPHERE/INGRID PROUSTOVÁ/9. 7. 2021/
JS**

Výnosy hroznů DO Cava stále zůstávají omezené

Consejo Regulador DO Cava většinou rozhodnutím omezil maximální výnosy pro rok 2021 na 11 000 kilogramů hroznů z hektaru. Jde o reakci na skutečnost, že situace na trhu zatím neumožňuje dodržet jinak platný množstevní limit 12 000 kilogramů. Výnos je tak omezen již druhý rok po sobě, ačkoli horní hranice byla oproti roku 2020 zvýšena o 1 000 kilogramů. A to v situaci, kdy pandemie způsobila celosvětový pokles spotřeby šumivého vína. Omezením maximálního výnosu chce Consejo Regulador přispět ke „spravedlivým cenám produkce“ pro přibližně 6 800 vinařů.

Cava je obzvláště závislá na situaci na mezinárodním trhu. Podíl vývozu přesahující 70 % je vyšší než ve všech ostatních španělských DO.

WEINWIRTSCHAFT/8. 6. 2021/JS

Nárůst prodeje DOCG Asolo Prosecco

Konsorcium Asolo Prosecco DOCG opět oznámilo vysoké hodnoty růstu prodeje. V první polovině roku 2021 vzrostl objem prodeje o 25 % ve srovnání se stejným obdobím loňského roku. ▶

Tento nárůst není založen na snížení počtu v předchozím roce, ale zvyšuje se nad nárůst, který činil 9 % již v prvních šesti měsících roku 2020. Konsorcium Asolo ukončilo finanční rok 2020 s rekordním počtem 19 mil. lahví, přičemž v první polovině roku 2021 bylo na trh uvedeno 9,7 mil. lahví. Konsorcium oznamuje, že nedojde k výpadkům dodávek a rostoucí poptávku lze uspokojit. Při sklizni 2020 konsorcium Asolo Prosecco na rozdíl od většiny ostatních označení původu neomezilo výnos, ale ponechalo si rezervu sklizně, která se nyní uvolňuje.

Představenstvo konsorcia v současné době jedná o zavedení růžové varianty. Podle důvěrných informací je zatím pro zavedení asi 30 procent, proti je asi 13 procent a zbytek se zdržel hlasování. V historické DOCG Conegliano-Valdobbiadene se představenstvo jasně vyslovilo proti zavedení rosé.

WEINWIRTSCHAFT/1. 7. 2021/JS

Valpolicella nabírá obrátky

Vinařské konsorcium Valpolicella oznámilo údaje za prvních pět měsíců roku 2021. Podle údajů bylo vydáno přibližně 30 mil. státních pečeti pro CHOP Valpolicella, Ripasso, Amarone a Recioto, což je o 18 procent více než ve stejném období předchozího roku. I při porovnání s rokem 2019 je nárůst stále 14 %. Amarone je tažným koněm, který po katastrofálním lednu 2021 (-24,5 %) zrychlil do 31. května na senzačních 38 %. Podle analýzy konsorcia se jedná o nejlepší čísla za posledních deset let. V tomto období bylo na trh uvedeno celkem 7,4 milionu lahví, což je o dva miliony více než loni. Nejenže je výborný prodaný objem, ale i cena. Podle nejnovějšího ceníku veronské obchodní komory vzrostly ceny nebaleného vína o 4,5 procenta. CHOP Valpolicella dosáhlo celkového růstu 14 % po silném posílení v květnu (+48 %) a Ripasso skončilo s plus 12 %. Zásoby klesají u všech typologií Valpolicella, zejména Amarone a Recioto. V květnu 2021 bylo zaregistrováno o 5 mil. lahví méně než v květnu 2020 (-8 %).

WEINWIRTSCHAFT/10. 6. 2021/JS

Chianti Classico zavádí nové tratě

Po letech diskusí a příprav schválili členové konsorcia Chianti Classico

významné změny pravidel. Zavedením Unità Geografiche Aggiuntive (UGA), „dalších zeměpisných jednotek“, získává DOCG Chianti Classico 11 nových tratí: Castellina, Castelnuovo Berardenga, Gaiole, Greve, Lamole, Montefioralle, Panzano, Radda, San Casciano, San Donato in Poggio (včetně Barberino Tavarnelle a Poggibonsi) a Vagliagli.

Výběr oblastí je založen na kritériích, jako je rozpoznatelnost vín, historie, stupeň známosti a jejich význam pro objem produkce. Konsorcium zdůrazňuje, že prozatím je povoleno uvádět na etiketě názvy tratí pouze u nejvyšší kategorie Gran Selezione, ale že je ochotno v blízké budoucnosti povolit i používání u dalších dvou typologií – Chianti Classico a Chianti Classico Riserva. Oblast Chianti Classico je výjimečným územím. Dvě třetiny plochy tvoří lesy a pouze desetina území je určena pro pěstování révy vinné, a navíc je dnes 52,5 % území certifikováno jako ekologické.

Další novinkou je odrůdové složení pro Gran Selezione. Od nynějška se musí skládat z 90 místo 80 procent z odrůdy Sangiovese a smí se míchat pouze s autochtonními modrými odrůdami. Typologie Gran Selezione, která byla přijata při poslední změně pravidel v roce 2013, nyní představuje 6 % celkové produkce oblasti.

DDW/17. 6. 2021/JS

AOC Languedoc si klade otázky k budoucnosti růžových vín

AOC Languedoc podporuje silný rozmach trhu s růžovým vínem. Na valné hromadě 30. června diskutovali výrobci o hrozbách a příležitostech tohoto vývoje. Vinaři se ptali sami sebe, zda je vhodné stát se růžovým AOC? Předseda konsorcia ve své zprávě zdůraznil nárůst oblíbenosti rosé v rámci apelace v posledních pěti letech. Během kampaně 2015/2016 tvořila červená vína stále 60 % objemu, růžová 30 % a bílá 10 %. Za posledních pět let se trh s růžovým vínem obrátil: růžové víno je nyní dominantní barvou, která ve vinařském roce 2020/2021 opustí sklepy v 56 % objemu, zatímco červené kleslo na 35 %. Objem prodaného růžového vína v této kampani (167 000 hl) odpovídá objemu červeného vína v hospodářském roce 2014/2015. Tento vývoj jde ruku v ruce s rostoucím zapojením obchodu s vínem do uvádění AOC Languedoc na trh. Na začátku roku 2000

uváděli 60 % objemu AOC Languedoc na trh výrobci a 40 % obchodníci. Dnes se podíl výrobců snížil na 30 %, zatímco obchod prodává 70 % objemu. V případě růžového vína je angažovanost obchodníků ještě výraznější: 78 % objemu je jimi uváděno na trh. Měli bychom být s tímto vývojem spokojeni? Výrobci jsou rozděleni.

„Obchod je v naší apelaci silně zapojen, ale je důležité, aby vinaři i nadále investovali a rozvíjeli svoji nabídku ve vinotékách a v e-shopech,“ vyzval předseda Jean-Benoît Cavalier. Dalším problémem je čitelnost označení AOC Languedoc. Rozvoj silných značek v obchodě s vínem často vede k tomu, že se tyto obchodní značky prosazují na úkor uvedení původu. To je nebezpečný vývoj i pro AOC Languedoc. Ztrácí viditelnost a prosulost. Představenstvo se touto otázkou zabývalo a zvažuje zavedení pravidel týkajících se označování. Cena růžového vína také vyvolává otázky ohledně ztráty hodnoty pro výrobce, protože ceny růžového vína (132 €/hl, -7 €/hl ve srovnání s předchozí kampaní) jsou nižší než ceny červeného vína (139 €/hl). U ročníku 2018 produkce růžového vína prudce vzrostla, aniž by ho následoval prodej, proto je při nadcházející sklizni nutná opatrnost: Jako růžové lze získávat jen takový objem, který je možné prodat. Prodej červeného vína AOC Languedoc od roku 2014 neustále klesal, ale ustálil se na úrovni předchozí kampaně (105 000 hl), zatímco trend spotřeby červeného vína ve Francii je spíše klesající.

VITISPHERE/MICHÈLE TRÉVOUX/2. 7. 2021/JS

Ruské „šampaňské“

Rusko přijalo 2. července nový zákon o alkoholických nápojích, který zakazuje označení šampaňského pro francouzská šumivá vína, včetně oblasti Champagne. V budoucnu se bude termín „šampaňskoe“ používat pouze pro ruská šumivá vína. Od nynějška mohou být originály z oblasti Champagne na ruském trhu deklarovány pouze jako „šumivá vína“. Luxusní společnost LVMH (Moët Hennessey – Louis Vuitton), která vlastní značky Moët Chandon, Veuve Clicquot a Dom Perignon, oznámila, že dočasně pozastavuje dodávky šampaňského do Ruska, dokud se nenajde řešení této záležitosti. Podle francouzských médií je pravděpodobné, že LVMH udělá ústupky ▶

i v tomto případě, protože podle své politiky se luxusní společnost přizpůsobuje platné legislativě každé země, kde má zastoupení po celém světě. Francouzský název „Champagne“ je od 29. června 1936 ve Francii chráněn INAO jako Appellation d'Origine Contrôlée, což je uznáváno a dodržováno i v mnoha dalších zemích. V jiných zemích, jako například v USA, je toto označení uznáváno teprve několik let, ale některé vinařské společnosti si ho stále mohou pro své výrobky nárokovat na základě starých předpisů.

O tom, v jakém rozsahu se oblast Champagne domáhá svých práv, svědčí například soudní rozhodnutí Vyššího zemského soudu v Mnichově zveřejněné 1. července 2021. Devět let trvající soudní spor mezi Comité de Champagne a maloobchodním řetězcem Aldi, který se vedl kvůli uvedení „Champagne Sorbet“ v diskontu, byl rozhodnut ve prospěch ochrany označení původu Champagne. Po čtyřech soudních řízeních bylo nakonec uznáno, že sorbet uvedený na trh společností Aldi v roce 2012 sice obsahoval jako základ pravé šampaňské, ale neměl jeho žádnou podstatnou vlastnost. Použití chráněného označení původu Champagne v názvu výrobku tedy představovalo zneužití dobré pověsti nebo klamavé označení pro spotřebitele.

WEINWIRTSCHAFT/5. 7. 2021/JS

Francie učinila první vstřícný krok k urovnání konfliktu šampaňské/šampaňskoje

Ruský zákon týkající se šampaňského „nesmí narušit hladký chod OIV. Francie je nakloněna mnohojazyčnosti v mezinárodních organizacích obecně a i v OIV,“ uvedl francouzský zástupce. Francouzská diplomacie se snaží dohodnout s Ruskou federací tím, že hraje na usmiřovací strunu při příležitosti hlasování o ruštině v rámci OIV. Dne 12. července se v Paříži konalo valné shromáždění OIV, které se zabývalo uznáním ruštiny jako úředního jazyka (šestého v pořadí). O deset dní dříve přijala Ruská federace federální zákon, který vyhrazuje označení „šampaňské“ do azbuky (tj. „šampaňskoje“) pouze pro ruská šumivá vína (šampaňská vína si mohou ponechat latinské označení, ale musí být označena v ruštině jako „šumivé víno“). Pro ty, kteří nejsou diplomaty, by toto hlasování OIV bylo příležitostí dát Rusku co proto. Pro ty, kteří chtějí latentní konflikt vyře-

šit bez dalších sporů, je lepší se přiklonit k zahájení jednání o problému.

Francouzský zástupce, který hlasoval pro uznání ruštiny jako šestého jazyka OIV, chtěl tuto podporu valnému shromáždění vysvětlit: „Dnešní diskuse probíhá ve zvláštním kontextu, protože Francie je velmi znepokojena nedávným přijetím zákona Ruskou federací, který stanoví nové požadavky na označování vína. Tento zákon se nám jeví jako krok zpět, pokud jde o zacházení se zahraničními víny dováženými na ruský trh. Krok zpět, pokud jde o uznávání zeměpisných označení, a potenciální zdroj technických překážek obchodu. Doufáme, že překlad práce OIV do ruštiny usnadní zapojení našich ruských mluvčích kolegů do života organizace a obecněji podpoří přijetí vinařských norem, které jsou plně v souladu s mezinárodními standardy.“

Pro tento návrh hlasovalo 28 zemí (přibližně 20 se zdrželo hlasování) a ruština se stala šestým úředním jazykem OIV (náklady na překlady hradí ruská delegace). Ruský zástupce, který se ujal slova po svém francouzském protějšku, nereagoval na jeho připomínky k nutnosti vyřešit konflikt se šampaňským. Pouze poděkoval francouzsky.

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/
16. 7. 2021/JS

CNBC: Čína chce vytvořit vinařskou oblast, která bude konkurovat Bordeaux

Peking 27. června (ČTK/CNBC) – Prudký nárůst vývozu vína a loňská návštěva prezidenta Si Ťin-pchinga se staly důvodem k tomu, aby se čínská vláda rozhodla učinit z hlavní vinařské oblasti Ning-sia region, který bude konkurovat francouzskému Bordeaux. Podle plánu schváleného čínskou vládou by do roku 2035 měla oblast v pohoří Che-lan-šan vyprodukovat 600 milionů lahví vína v hodnotě 20 miliard jüanů (66,4 miliardy Kč). Tato oblast podél Žluté řeky, která se nachází asi dvě hodiny letu západně od Pekingu, leží v podobné zeměpisné šířce jako proslulá francouzská vinařská oblast.

"Pokud se tento cíl podaří splnit, stane se východní úpatí pohoří Che-lan-šan mezinárodně významnou a vlivnou oblastí produkce vína, která se svým rozsahem vyrovná Bordeaux," řekl šéf oddělení pro mezinárodní spolupráci z čínského ministerstva zemědělství Suez

Pcheng-fej. Ning-sia je jednou z několika vinařských oblastí v Číně, na domácí produkci vína má ale většinový podíl, uvedl server CNBC.

Plán počítá se čtyřnásobným zvýšením produkce vína za 15 let. Pak by měla místní produkce vína odpovídat zhruba produkci zmíněného vinařského regionu ve Francii. V Bordeaux se loni vyprodukovalo 522 milionů lahví vína v hodnotě 3,5 miliardy eur (89,4 miliardy Kč).

Podobně jako mnoho jiných čínských plánů na vysoké úrovni, také tento, týkající se vína, je nejasný a bez bližších detailů o realizaci. Místo toho stanoví jen rámec pro rozvoj, který sahá od zlepšení znalostí o vinařství v oblasti a ekologické ochrany po "okno" pro čínské víno, které ho má "propojit se světem".

ZPRAVODAJ PK ČR 26/2021 (KRÁCENO)

SRBSKO – roste produkce i kvalita srbských vín

Podle portálu „e-Kapija“ Srbsko v loňském roce vyrobilo 22,29 miliónů litrů vína, z čehož na export směřovalo 11,17 miliónů litrů v celkové hodnotě 16 miliónů EUR. Momentálně je v Srbsku registrováno 430 vinařství, přičemž ještě v roce 2016 jich bylo jen 295. Růst umožnily také různé podpory srbského Ministerstva zemědělství, které i pro rok 2021 plánuje prostřednictvím úvěru od Světové banky podporovat zakládání a modernizaci místních vinohradů a vinařství. Zpracovatelé vína mohou získat podporu pro své investice až do výše 400 000 EUR. Srbsko se díky těmto investicím a také díky výhodným klimatickým podmínkám pro pěstování vinné révy může časem stát konkurentem na zahraničních trzích i pro české vinaře.

VLADIMÍR VÁŇA, ZEMĚDĚLSKÝ DIPLOMAT,
VELVYSLANECTVÍ ČR V BĚLEHRADĚ,
VLADIMIR_VANA@MZV.CZ

Francouzský maloobchod měl v prvním pololetí tržby za biovíno ve výši 115 mil. eur

Jen v první polovině roku 2021 bylo ve francouzském maloobchodě s potravinami dosaženo tržeb ve výši 115 milionů eur z prodeje biovín s národní značkou AB (Agriculture Biologique). Francouzská odborná média s odkazem na údaje společnosti Nielsen hlásí meziroční ▶

nárůst tržeb o 9 %. Tržní podíl biovín, vyjádřený finanční hodnotou, meziročně vzrostl o 0,4 % na 5,8 % trhu tichých vín. Oproti roku 2019 byl nárůst ještě vyšší, 0,8 %. Více než 40 % tržeb se realizuje v supermarketech a přibližně třetina v hypermarketech. Přibližně polovina francouzských biovín pochází z Languedoc-Roussillonu (32 %) a údolí Rhôny (18 %).

WEINWIRTSCHAFT/15. 7. 21/JS

Krupobití zasáhlo i rakouské vinařství

Při velké bouři 24. června 2021 (u nás bylo tehdy tornádo) došlo ve vinařské oblasti Weinviertel k rozsáhlým škodám způsobeným krupobitím. Některé rostliny byly zcela odlistěny. V důsledku bouřek předpokládá specializovaná pojišťovna na krupobití celkové škody na zemědělských plodinách ve spolkových zemích Horní Rakousko a Dolní Rakousko ve výši přibližně 28 mil. €, negativní rekord v historii společnosti.

V Dolním Rakousku bylo zemědělství poškozeno v okresech Neunkirchen a Bruck an der Leitha a krupobití s lokálně silnými srážkami bylo obzvláště masivní v okresech Zwettl, Gmünd, Tulln, Hollabrunn a Mistelbach. Na mnoha místech – například v Hollabrunnu – dosáhly kroupy velikosti tenisových míčků. Od obilnin po vinohradnictví byly způsobeny škody na celkové ploše přibližně 26 000 ha ve výši 19 mil. €. V Horním Rakousku vznikly v zemědělském sektoru škody ve výši přibližně 9 mil. €. Štýrsku se tentokrát krupobití většinou vyhnulo, celková škoda, většinou na polních plodinách činí 600 tis. € na ploše téměř 9 000 hektarů.

DER WINZER/WALTER KALTZIN/25. 6. 2021/JS

Německá vinařství se zvětšují a současně ubývá jejich počet

Procesy koncentrace a strukturálních změn v německém vinařství pokračují. Z průzkumů Spolkového statistického úřadu (Destatis) vyplývá, že počet vinařství obhospodařujících vinice se v roce 2020 snížil o 20 % na 15 151 v porovnání s rokem 2010. Naproti tomu plocha jimi pěstované vinné révy mírně vzrostla o 3 % na 99 854 hektarů. Podle toho

celostátní průměr vinařského podniku v této zemi obhospodařuje 6,6 hektaru, což je o 29 procent více než v roce 2010. Nejmenší vinařství s méně než 0,5 hektaru vinic nejsou do statistik zahrnuta. Vinice opouštěných vinařství přebírají úspěšné společnosti. Tento vývoj je doprovázen také rostoucí profesionalizací vinařských podniků.

Ve vztahu k jednotlivým spolkovým zemím se počet vinařských podniků od roku 2010 nadprůměrně snížil v Porýní-Falci, a to o 30 %, zatímco ve Francích zůstal stejný a ve východních spolkových zemích dokonce mírně vzrostl. V Porýní-Falci se nachází 63 % plochy vinic Německa a jenom 43 % vinařských podniků. Podle průzkumů Destatis bylo v roce 2020 ekologicky obhospodařováno přibližně deset procent celkové plochy německých vinic (9 579 ha), a to 921 zemědělskými podniky. To odpovídá nárůstu počtu biovinařství o 21 % a plochy o 27 % od roku 2016.

DDW/1. 7. 2021/JS

Papež si opět nechává pěstovat révu

Papež František si v Castel Gandolfu opět nechal vysadit vinici pro vlastní víno. Za to je zodpovědný italský hvězdný vinař Riccardo Cotarella. V tradičním letním sídle představitele katolické církve v Albanských vrších nedaleko Říma byly vysázeny dva hektary révy vinné. První sklizeň hroznů se očekává v roce 2023 a první z plánovaných 20 000 lahví ročně v roce 2026. Podle Cotarely nebude víno komerčně dostupné, ale bude sloužit křesťanským účelům ve Vatikánu. Stará vinice papeže Benedikta XVI. v Castel Gandolfo byla vyklučena teprve před dvěma lety. Podle Cotarely byly pro novou výsadbu vybrány odrůdy z regionu. Cotarella, předseda italského sdružení vinařů AIE, již léta radí v oblasti vinařství mnoha známým osobnostem.

DER WINZER/6. 7. 2021/JS

První digitální atlas vinařských tratí na světě vznikl v Rakousku

Webový portál zobrazuje původ až na úroveň viniční tratě. Přehlednou prezentaci Rakouska jako vinařské země až na úroveň tratí po třech letech vývoje představila 17. června společnost Österreich Wein Marketing. Odkud pochází rakouské

víno v mé sklenici? Odpověď na tuto otázku nyní naleznete na stránkách riedenkarten.at. Na interaktivní mapě jsou shrnuty všechny zákonem definované rakouské vinařské místa původu: od vinařské země Rakousko přes 27 vinařských oblastí a 458 vinařských obcí až po více než 4 300 viničních tratí. Spotřebitelé nyní přesně vědí, odkud jejich rakouské víno pochází.

Atlas nabízí informace o všech úrovních původu. Úroveň detailů se zvyšuje, čím je území původu menší. Každá trať například obsahuje informace o ploše vinic, nadmořské výšce, svažitosti, orientaci, průměrné teplotě, množství srážek a délce slunečního svitu. Štýrské tratě se v současné době zpracovávají a na konci roku mají být začleněny do platformy. Kromě digitální podoby jsou nové mapy tratí všech vinařských oblastí k dispozici také v tištěné podobě. Svou podrobností a kartografickou úrovní představují milník i pro rakouské vinařství. Vznikly během tříleté spolupráce

s Institutem pro geografii a regionální výzkum Vídeňské univerzity a Büro plan+land. Největším problémem projektu byla nehomogenní databáze.

Webová adresa Atlasu: <https://www.riedenkarten.at>

DER WINZER/WALTER KALTZIN/17. 6. 2021/JS

Anomálie růstu révy v Champagne

Vinaři v Champagne pozorují růstové anomálie, které vedou k téměř neexistujícím internodiím a zakrňování růstu. Letos na jaře vinaři v Champagne opět zaznamenali na některých vinicích nepravdělnosti v růstu. Tento jev zůstává prozatím nevysvětlen. Výbor pro šampaňské (Comité Champagne) provádí studie s cílem zjistit příčiny. Příznaky jsou abnormálně krátká internodia, "scvrklý" vzhled letorostů a listy s asymetrickými konturami. To způsobuje snížení růstu a nedostatek vitality.

Na tento problém byli upozorněni v roce 2019 v Barsuraubois, ale na starších pozemcích se vyskytuje již několik let. Mají pocit, že tento fenomén narůstá, případy byly hlášeny téměř všude: v Sézannais, v údolí Ardre, v Cuis, Chouilly, Barséquanais.... Od loňského roku probíhá mezioborové šetření, jehož cílem je zjistit příčiny těchto fyziologických poruch. První analýzy odhalily u „abnormálních“ rostlin nerovnováhu ve ▶

výživě a poruchy toku mízy. Výbor pro šampaňské však prozatím nezná původ ani souvislost, kterou by to mohlo mít s anomáliemi pozorovaných letorostů. V letošním roce proto bude pokračovat ve své práci a bude provádět hloubkový monitoring na dotčených pozemcích. Na konci sezóny provede také virologickou diagnostiku.

VITISPHERE/CHRISTELLE STEF/7. 6. 2021/JS

Ve Francii nastal čas provést inventuru zavlažování révy vinné

V souvislosti se stupňujícími se klimatickými změnami zahajuje národní výbor pro vína CHZO (zemská vína) diskusi o regulaci zavlažování, aby byla zajištěna udržitelnost jejich produkce v souvislosti se stále častějším suchem. V důsledku rostoucího počtu extrémních povětrnostních jevů (od vydatných dešťů po opakovanou sucha) již změna klimatu neopouští vinic s CHZO žádný manévrovací prostor. „Nastal čas zhodnotit zákaz zavlažování vinic od 15. srpna do sklizně a změny předpisů,“ říká Eric Paul, předseda výboru pro víno s CHZO Národního institutu pro původ a jakost (INAO).

Na zasedání 24. června věnovali zástupci CHZO většinu jednání národního výboru řízení zavlažování vinic, počínaje schválením společné pracovní skupiny s apelačními víny (AOP, CHOP). Řešení budou zřejmě pro každý segment jiná. Odvětví vína čekají rychlé regulační změny, protože klimatické změny bohužel postupují velmi rychle. Ale účelem není otevřít stavidla a používat velké množství vody. K dispozici jsou prostředky, které umožňují kvantitativně i kvalitativně rozumně zavlažovat, a nejde jen o kapénkovou závlahu.

Pracovní skupina CHOP/CHZO by měla začít zasedat letos v létě a do konce roku by měla vypracovat návrhy, které by byly předány vládě. Přílišná zátěž vodou není dobrá, ale změna klimatu dnes již neumožňuje kontrolovat nedostatek vody. Bez vody to nepůjde. Otázkou je přístup k vodě. Jestliže se v současné době rozvíjejí primární zavlažovací okruhy, zejména v Provence, vinařské odvětví žádá o vybudování nádrží na svazích. Po obzvláště deštivých týdnech letošního jara 2021 bylo patrné, jak voda odtéká a vrací se zpět do moře. Mohla by se uložit a znovu použít.

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/29. 6. 2021/JS

Volný obchod mezi Velkou Británií a Austrálií

Austrálie a Velká Británie se při jednáních dohodly na volné výměně zboží. Jedná se o první individuální obchodní dohodu, kterou Spojené království uzavře po brexitu. Budou tak zrušena četná cla, mimo jiné na víno z Austrálie. Australské vinařské odvětví novou spolupráci vítá, Spojené království je pro australské vinaře mimořádně důležitým trhem. Hodnota vývozu australského vína do Spojeného království ve vinařském roce končícím 31. března 2021 narostla o 33 % na 461 milionů australských dolarů, což představuje více než 17 % celkové hodnoty australského vývozu v tomto období. Konečná dohoda musí být ještě podrobně vypracována. Dalšími oblastmi, které by dohoda měla řešit, jsou jednodušší požadavky na certifikaci a zlepšení v oblasti dalšího zpracování a balení australských vín na britském trhu.

Spojené království v současné době usiluje o uzavření dohod o budoucí výměně zboží se všemi svými obchodními partnery, což je v důsledku brexitu obtížnější. S EU již byla uzavřena dohoda, která cla vylučuje. Nicméně obchod ve většině případů znamená značnou byrokracii a práci navíc ve srovnání s obdobím před brexitem.

WEINWIRTSCHAFT/17. 6. 2021/JS

USA - Aktuální trendy v oblasti produktů ekologického zemědělství

Pandemie koronaviru zásadním způsobem ovlivnila životy většiny lidí a řadu ekonomických odvětví poznamenala velmi negativně. Existují však obory, které z nastalé situace těží určité výhody. Mezi ně spadá i prodej biopotravin. Podle Asociace pro obchod s biopotravinami (Organic Trade Association) vzrostl prodej biopotravin ve Spojených státech v roce 2020 o rekordních 12,8 % a dosáhl nového maxima 56,5 mld. USD. Necelých 6 % veškerých potravin na pultech obchodů bylo v loňském roce certifikováno jako bio.

Svou roli v tomto trendu hrála nucená změna ve stravovacích návycích, kdy lidé byli nuceni začít více vařit doma. Pro výživu svých rodin si častěji vybírali kvalitnější a zdravější suroviny a potraviny a s tím se často pojí i označení bio. Prodej čerstvých bioproduktů vzrostl v roce

2020 o téměř 11 % na 18,2 mld. USD. Více než 15 % veškerého ovoce a zeleniny prodávaného v USA má svůj původ na farmách v ekologickém režimu. Mražené bio ovoce a zelenina vzrostly o více než 28 %. Včetně mražených, konzervovaných a sušených produktů dosáhl celkový prodej ekologického ovoce a zeleniny hodnoty 20,4 miliardy USD. Zajímavá růstová čísla zaznamenaly prodeje bio mouky a pekařských surovin a výrobků – růst o více než 30 % byl zapříčiněn tím, že lidé začali doma opět více péct. Podobně prodej bio koření se zvýšil o 51 %, což dělá trojnásobek tempa růstu sledovaného v roce 2019. Prodej bio masa, drůbeže a ryb vzrostl o 25 % na 1,7 miliardy dolarů.

Vzhledem k tomu, že bio produkce zatím tvoří stále spíše menší část trhu, zapříčinil zvýšený zájem určité problémy s dostatečnou produkcí i zásobováním. To přibrzdilo růst ve všech kategoriích. Pro nejbližší období experti očekávají sice další růst prodeje, ale už pravděpodobně nebude tak silný, jako v loňském roce. Hlavními faktory budou i do budoucna zájem o zdravou výživu a domácí vaření.

Pro české producenty a exportéry je výhodou, že mezi EU a USA je v platnosti dohoda o vzájemném uznávání bio certifikace. Není tedy nutné americkým orgánům dokládat dodatečné náležitosti pro využití loga platného v USA. Bližší informace o tomto režimu a podmínkách pro označování lze dohledat na tomto odkazu. (kráceno)

USA - Doručování potravin dronem je už realitou

Izraelsko-americká společnost Flytrex rozšiřuje svůj program doručování zboží pomocí dronů ve městě Fayetteville ve státě Severní Karolína poté, co získala povolení Federálního úřadu pro letectví (FAA) k přeletům nad lidmi. Drony tak budou doručovat objednávky z řetězce Walmart a dalších místních obchodů. Jde zatím o geograficky omezenou službu. Povolení umožňuje doručovat zásilky až do vzdálenosti jedné míle (1,6 km) od prodejců, očekávají se tedy objednávky v řádech stovek týdně pro více než 2 000 domácností.

Pilotní program doručování započal před 2 dvěma lety a k testování docházelo pouze nad neobydlenými oblastmi z distribučního centra Walmartu. Současná služba je zatím omezena nejen vzdáleností, ale i nosností dronů schopných bezpečně unést 3 kg do vzdálenos-

ti až 5,6 km a zpět. Společnost Walmart plánuje tímto způsobem dopravovat vybrané potraviny a potřeby pro domácnost a zaměří se na zákazníky žijící v rodinných domech s předním nebo zadním dvorem. Doručovací mise je zahájena a provozována z distribučního centra a při doručení se dron vznáší ve výšce asi 20 metrů, kde čeká, až zákazník potvrdí přijetí zásilky, dron se spustí níž a dopraví zásilku na zem pomocí navigáku.

Severní Karolína není jediný americký stát, kde je již doručování dronem realitou. Začátkem dubna oznámil i řetězec Kroger pilotní projekt doručování pomocí dronů ve městě Centerville ve státě Ohio. Rovněž gigant Amazon získal v loňském roce povolení FAA k testování svých doručovacích dronů na venkovském zkušebním polygonu a k testování této technologie dochází i ve Velké Británii, Rakousku, nebo Izraeli. (kráceno)

**PETR JEZEK, ZEMĚDĚLSKÝ DIPLOMAT
VELVYSLANECTVÍ ČR VE WASHINGTONU, D. C.,
PETR_JEZEK@MZV.CZ**

Ze zasedání Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova EP: Genomické techniky a předpisy pro vznik nových odrůd

Videozáznam ze dne 22. 6. 2021 (v češtině): https://multimedia.europarl.europa.eu/cs/committee-on-agriculture-and-rural-development_20210622-0900-COMMITTEE-AGRI_vd

Komise: Vývoj genomických technik běží především mimo EU, uvnitř EU je zatím příliš využívat nelze. Současná legislativa EU není vhodná pro nové genomické techniky (NGT), musí se upravit. A to i z důvodu dosažení cílů stanovených Zelenou dohodou. Mezi NGT se zahrnuje mutagenese a cis-geneze, které mají stejné bezpečnostní riziko jako klasické křížení. Nezavádí do rostlin cizí geny. Cílem je zvýšit odolnost rostlin a jejich výnosy. Naopak trans-geneze (zavádění cizích genů) náleží již k praktikám pro získávání genově modifikovaných organismů (GMO).

Vyjádření některých poslanců:

H. Dorfmann: někdo NGT zatracuje, jiný v nich vidí spásu, pravda bude někde uprostřed. Je nutné podle toho upravit legislativu EU, bez emocí.

P. De Castro: GMO a NGT se odlišují, při NGT se využívá postupů, které probíhají i v přírodě, na rozdíl od GMO. Těším

se na nový návrh Komise pro legislativní úpravu.

U. Müllerová: Je třeba upravit legislativu tak, aby bylo možné odlišit klasické křížení od NGT. Nové odrůdy jsou zapotřebí, i v bioprodukci.

M. Häusling a další za Zelené: GMO způsobily vznik odolnosti na glyfosát a nejsou odolné vůči suchu, ačkoliv byly vypráveny o nich různé pohádky. S NGT vzniká nová pohádka. V biozemědělství se tyto produkty nesmí používat.

I. David: Varuji před zabrzděním výzkumu, včetně trans-geneze.

Z. Kužmink: Evropa musí provádět výzkum v GMO, ale důležité je také označování, zemědělec i spotřebitel musí vědět, s čím pracuje a co konzumuje.

C. Aguilera Garciová: NGT potřebují jinou legislativu než GMO. Pomůže nám to snížit používání pesticidů. Když NGT nezavedeme, budou se do Evropy stejně dovážet potraviny z produktů NGT, protože EU je pozadu.

G. Lebreton: NGT jsou v zájmu EU, GMO ne. Je ale nutné je správně označovat.

E. Andrieu: NGT musí zůstat omezeny a kontrolovány, stejně jako GMO. Je nutné dodržovat princip předběžné opatrnosti.

Odpovědi Komise: NGT nemají být všelékem, všechny zemědělské způsoby by měly být zachovány, včetně ekologického zemědělství. Cílem je udržitelné zemědělství v EU. Komise zatím shromažďuje názory a na podzim 2021 začne pracovat na legislativním návrhu úprav.

JIŘÍ SEDLO (KRÁCENO)

Ze zprávy AREV o nových genomických technikách při šlechtění ve světě za červen 2021

1. 6. – EIB financuje výzkum a vývoj osiv

Evropská investiční banka oznámila, že podepsala úvěrovou smlouvu ve výši 44 milionů eur na financování společnosti Lidea, dceřiné společnosti zemědělského družstva Euralis se sídlem v jihozápadní Francii, která se zabývá šlechtěním rostlin. Peníze budou použity na financování výzkumných, vývojových a inovačních aktivit společnosti Lidea, které zahrnují vývoj, registraci, výrobu a uvádění na trh nových odrůd geneticky nemodifikovaných osiv pro zemědělství. Italský komisař pro hospodářství Paolo Gentiloni to komentoval slovy, že doho-

da „uvolní další investice do výzkumu a vývoje nových geneticky nemodifikovaných odrůd osiv. Umožní zemědělcům ve Francii a v Evropě přizpůsobit se změněnému klimatu a zvýšit odolnost a konkurenceschopnost jejich plodin, a tím také zvýšit jejich příjmy.“ „Budeme i nadále podporovat zemědělský sektor, který hraje klíčovou roli při dodávání potravin na naše stoly a udržování venkovských komunit,“ pokračoval komisař.

2. 6. – Anglie plánuje zmírnit zákon o genetickém inženýrství

Britské ministerstvo životního prostředí, potravin a venkova (DEFRA) zmírní během června přísná pravidla pro pěstování některých geneticky modifikovaných rostlin a chov zvířat. Nový zákon umožní snadnější pěstování, chov a komercializaci rostlin a zvířat, jejichž geny byly cíleně upraveny mutacemi. Zmírnění se bude týkat pouze Anglie, vzhledem k nezávislému rozhodování v této oblasti ve Walesu, Skotsku a Severním Irsku.

2. 6. – Měly by být potraviny získané z osiva upraveného genem CRISPR označeny jako GMO?

Podle společného prohlášení se přední evropské obchodní řetězce, jako jsou Aldi a Lidl, domnívají, že všechny produkty pocházející z nových genomických technik, jako jsou CRISPR, TALEN atd. by měly být klasifikovány jako GMO. Signatáři jsou proti jakékoli deregulaci produktů odvozených z NGT a argumentují tím, že by tyto produkty byly uváděny na trh bez testování i řádného označení. V prohlášení se uvádí, že konvenční označení bez GMO musí splňovat to, co slibuje, a spolehlivost vylučuje jak staré, tak nové GMO. Rozvoj ekologického zemědělství v Evropě by byl rovněž masivně ohrožen.

3. 6. – Anglická konzultace o NGT

Institut pro výzkum veřejné politiky (IPPR) se vyjádřil, že brzy zveřejněné závěry veřejné konzultační kampaně k možné revizi anglických pravidel pro GMO vyvolávají dojem, že rozhodnutí již bylo učiněno, a označil konzultaci za pouhou formalitu. IPPR poznamenává, že „úkolem vlády je řádně naslouchat názorům veřejnosti na roli technologií, zohlednit je a reagovat na ně. Vnucování technologií zemědělcům a veřejnosti, nedostatečné porozumění veřejnosti nebo nebrání jejich obav vážně může podkopat důvěru v nové přístupy a inovace, zejména pokud jde o potraviny“, ▶

a uzavírá, že je zapotřebí „nezávislý dohled a přezkum zavádění nových forem zemědělských technologií, aby byla zajištěna bezpečnost, udržitelnost a důvěra veřejnosti“.

6. 6. – Slow food o studii Komise

Po zveřejnění studie Komise o nové genomické technice a po otevření otázky více než jisté revize stávající legislativy ze strany instituce EU se Slow Food vyjádřil k závěrům Komise dvoustránkovým dopisem. Organizace se označuje za „zklamanou“, protože závěry studie odrážejí bezpracné snahy biotechnologického průmyslu o vynětí nových GMO z bezpečnostních předpisů. Tvrdí, že hlas biotechnologického průmyslu výrazně převažuje nad hlasem občanské společnosti, a vyzývá Komisi, aby byla opatrná a neupadla do pastí prosazování techno-fikcí namísto investic do agroekologických systémů. Požadují, aby EU plně dodržela rozsudek Soudního dvora z roku 2018, aby zaručila občanům a zemědělcům svobodu volby jíst nebo pěstovat potraviny bez GMO, aby podpořila globální moratorium na uvolňování GMO do životního prostředí, vyzývá EU, aby nastavila vyšší laťku v cíli snížení pesticidů, a to na 80 % do roku 2030, a konečně aby investovala do výzkumu a agroekologie.

8. 6. – Poznatky o genotypu, fenotypu a prostředí

Studie vedená Státní univerzitou v Iowě dále analyzovala vztahy mezi vnějšími okolnostmi a fenotypem rostlin, souvisejícím se třemi genotypy. Studie přináší poznatky o fenotypové plasticitě neboli schopnosti plodin přizpůsobit se změnám prostředí a snaží se poskytnout poznatky o tom, jak a proč se v určitých prostředích rostliny se stejným genotypem chovají odlišně. Profesor Jinming Yu říká, že „jsme již pochopili, že genetická výkonnost je ovlivněna prostředím. Není však konstantní. V jednom souboru se dvě alely genu chovají odlišně, zatímco v jiném se chovají stejně,“ vysvětlil. Očekává se, že tato studie pomůže šlechtitelům lépe pochopit a odhadnout výnosy v závislosti na prostředí, kde se plodina pěstuje.

10. 6. – Vědci vyzývají k „nové revoluci“ ve šlechtění plodin

V dopise, který zveřejnila Aliance pro vědu, vědci vyzývají k nezbytnému zmírnění regulační zátěže nových technologií šlechtění plodin. Podle vědců jsou obavy z bezpečnostních rizik velmi malé

ve srovnání s konvenčními metodami šlechtění a spontánními mutacemi. Autoři tvrdí, že pro zajištění dostatečných zásob vhodných odrůd pro období, kdy se předpokládají značné změny životního prostředí, je naléhavě nutné vyvinout vysoce výnosné, na klimatické změny tolerantní, na živiny bohaté a k životnímu prostředí šetrné odrůdy plodin, které budou pro zemědělce ziskové, a vyzývají k nové revoluci v rostlinných biotechnologiích. Vyjadřují politování nad tím, že v některých státech existují předpisy, které omezují potenciál biotechnologických technik, a vyzývají k potřebě zvýšit porozumění biotechnologickým šlechtitelským platformám, jakož i informovanost veřejnosti, aby bylo možné prosadit racionální, na důkazech založené, flexibilní a obchod podporující změny našich současných zákonů o regulaci plodin jako prostředku k udržení míru s vyvíjejícími se šlechtitelskými technologiemi. Rovněž litují „rostoucí mezery ve vzdělávání“ a toho, jak ovlivňuje veřejné mínění, což vede k obavám z neznámého a špatnému vnímání GM plodin veřejností.

14. 6. – Německé politické strany připravují svůj postoj k NGT před volbami

Německá strana Zelených formálně přijala svůj manifest pro nadcházející volby v září 2021. V tomto dokumentu se konkrétně zabývají NGT a nastiňují své zamýšlené kroky k této záležitosti. Zelení jednoznačně hodlají podpořit regulaci a označování starých i nových GMO (včetně plodin získaných z NGT) a argumentují tím, že je třeba chránit produkci bez GMO a svobodu volby spotřebitelů. Také ostatní politické síly, které se utkají ve volbách, přijaly svůj oficiální postoj ke GMO a NGT, sociální demokraté budou i nadále říkat ne geneticky modifikovaným rostlinám, zatímco liberálové (FDP) vidí v nových genetických technikách příležitost pro biodiverzitu a efektivitu, konzervativci (CDU/CSU) zatím nepřijali oficiální manifest, ale nechali se slyšet, že se také vysloví pro méně přísnou regulaci NGT.

23. 6. – Prohlášení o NGT ve šlechtění brambor

Prohlášení vydané organizacemi Copa-Cogeca, Europatat, EuroSeeds a Starch Europe obhajuje nové genetické techniky v odvětví brambor. Signatáři nastiňují význam této plodiny a zdůrazňují, že její šlechtění je poměrně obtížné vzhledem ke složitě genetice brambor a zvýšené

segmentaci trhu, která umožňuje vývoj nové odrůdy pouze každých 10–12 let. Tvrdí, že NGT vedou ke zlepšování znaků ve šlechtění brambor, poskytují nástroje pro přesné a robustní šlechtitelské přístupy a přispívají k potravinové bezpečnosti, a zmiňují, že NGT pomáhají šlechtitelům vyvíjet odrůdy, které jsou podobné těm, jež pocházejí z konvenčních metod, ale jsou rychlejší a přesnější. Píší, že tyto techniky povedou k udržitelnější produkci s vyššími výnosy a nižším používáním chemických pesticidů a hnojiv. Signatáři vyzývají instituce, aby aktualizovaly současný legislativní rámec, který již nevyhovuje svému účelu.

AREV/AYNARD/8. 7. 2021/JS (KRÁČENO)

Německá Spolková rada chce méně pesticidů

Po Spolkovém sněmu schválila také Spolková rada vyhlášku o ochraně rostlin a novelizovaný spolkový zákon o ochraně přírody. Stanoví však podmínku, že zemské zákony, které jdou nad rámec nového spolkového zákona, budou platit i v budoucnu: V doprovodném usnesení Spolková rada upozorňuje na nutnost dalších opatření. Spolková vláda má například po konzultaci se spolkovými zeměmi vypracovat další návrhy na ochranu a posílení biologické rozmanitosti, mimo jiné prostřednictvím ještě většího omezení používání přípravků na ochranu rostlin.

Používání glyfosátu je mimo chráněné oblasti omezeno. Před případnou aplikací je třeba přijmout veškerá preventivní opatření, jako jsou mechanické metody. Pouze v případě, že nejsou k dispozici nebo nejsou přiměřené, je aplikace glyfosátu povolena. Výslovná výjimka pro vinohradnictví se nepředpokládá, protože to není nutné. Použití glyfosátu v oblastech ochrany vod je v podstatě vyloučeno. Po vypršení platnosti schválení účinné látky glyfosátu v EU na konci roku 2022 a následném jednoročním období prodeje a používání nebude možné od roku 2024 udělovat žádná další vnitrostátní schválení přípravků na ochranu rostlin obsahujících glyfosát a tyto přípravky již nebude možné používat.

Vyhláška o ochraně rostlin a změny uložené Spolkovou radou budou dále přezkoumány ministerstvem zemědělství a před zveřejněním ve Spolkové sbírce zákonů je musí podepsat spolková ▶

ministrálně zemědělství. V platnost pak vstoupí dva dny po zveřejnění.

DDW/8. 7. 2021/JS

Mimořádné schválení přípravku proti *Drosophila suzukii* v Německu

Surround (95 % kaolin) byl opět schválen pro použití proti octomilce na révě vinné. Jedná se o tzv. nouzové schválení, které bylo uděleno od 1. července do 28. října 2021 na 120 dní. Podle výrobce je Surround přírodní přípravek na ochranu rostlin na bázi kaolinu s fyzikálně-mechanickými vlastnostmi pro odpuzování různého hmyzu. Repelentní účinek je založen na bílém ochranném povlaku na povrchu rostliny, který brání hmyzu klást vajíčka nebo je požírat. Pro dobrý účinek přípravku proti octomilce *Drosophila suzukii* je důležité zahájit aplikaci včas. Proto byl čas aplikace stanoven od začátku letu mušek nebo od varovného oznámení rostlinolékařské služby. Surround je povolen i v ekologickém zemědělství.

DDW/8. 7. 2021/JS

FAO: Světové ceny potravin v červnu poprvé za 12 měsíců klesly

Světové ceny potravin se v červnu poprvé za 12 měsíců snížily. Přispěl k tomu pokles cen rostlinných olejů, obilovin a mléčných výrobků, informovala dnes Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO). V květnu její index cen potravin vystoupal na maximum od září 2011. Celosvětová sklizeň obilovin letos podle odhadu FAO dosáhne téměř 2,8 miliardy tun, což je o něco méně než předchozí odhad. Jde ale stále o rekordní roční sklizeň. Souhrnný index, který sleduje ceny obilovin, rostlinných olejů, mléčných výrobků, masa a cukru na mezinárodních trzích, se meziměsíčně snížil o 2,5 procenta na 124,6 bodu. Meziročně ale index vykazuje růst o 33,9 procenta. Index cen obilovin v červnu meziměsíčně klesl o 2,6 procenta, meziročně vzrostl o 33,8 procenta. Ceny kukuřice se snížily o pět procent – částečně kvůli vysokým výnosům v Argentině, které překonaly očekávání, a díky lepším podmínkám sklizně ve Spojených státech. Index cen rostlinných olejů se meziměsíčně snížil o 9,8 procenta. Přispěl k tomu zejména pokles ceny palmového oleje, kde

se odrazilo očekávání vyšší produkce u předních výrobců a nedostatek čerstvé poptávky po dovozu. Klesla i cena sójových a řepkových olejů. Index cen cukru se zvýšil o 0,9 procenta a je nejvyšší od března 2017. Ceny zvýšila nejistota ohledně dopadů nepříznivého počasí na výnosy v Brazílii, která je největším světovým vývozcem cukru. Cenový index pro mléčné výrobky se snížil o jedno procento. Největší pokles zaznamenalo máslo, a to kvůli rychlému poklesu celosvětové dovozní poptávky a mírnému nárůstu zásob, zejména v Evropě.

ZDROJ: WWW.ZEMEDELEC.CZ, AUTOR:

PETRA VAŇATOVÁ, 8. 7. 2021

Izraelská společnost Aleph Farms plánuje zahájit prodej laboratorně pěstovaných hovězích steaků v roce 2022

Izraelská společnost Aleph Farms vbrala 105 milionů dolarů na rozšíření působnosti společnosti a zahájení prodeje masa pěstovaného v laboratořích. Aleph v současné době produkuje tenké plátky pěstovaných hovězích steaků, cílem společnosti je propagovat pěstované maso na světové úrovni, prodej by měl být zahájen již v roce 2022. Podle společnosti konzumace pěstovaného masa již není vzdálenou budoucností, avšak praktickým řešením naléhavých problémů spojených s produkcí potravin.

ZPRAVODAJ PK ČR 28/2021

Španělští ministři se dostali do sporu kvůli kampani za nižší spotřebu masa

Kampaň propagující pozitivní dopady nižší spotřeby masa na zdraví a životní prostředí způsobila ve Španělsku rozkol mezi dvěma ministry i stranami vládní koalice. Méně masa a uzenin na talíři by podle ministra pro záležitosti spotřebitelů Alberta Garzóna pomohlo planetě i zdravotní kondici Španělů. Ministr zemědělství Luis Planas ale kolegovi veřejně vzkázal, že jeho kampaň je nezodpovědná a ohrožuje práci místních farmářů. Do sporu se na dálku zapojil premiér Pedro Sánchez, napsala agentura Reuters. "Ta kampaň se mi zdá dost nešťastná," řekl Planas rozhlasové stanici Cadena Ser. Na jeho stranu se přidali i zástupci zemědělského svazu

UPA, podle nichž je kampaň "zavádějící, pomlouvačná a nezodpovědná". Zdůraznili přitom i ekonomický význam, který má chov dobytka v méně obydlených a chudších oblastech země. Garzón ale kampaň nazvanou Méně masa, více života dál hájí s tím, že menší spotřeba masa má hlavně výhody. V zemi, která je na poli gastronomie proslulá například sušenou šunkou nebo salámem chorizo, se ke sporu vyjádřil i předseda vlády. Ten ze své cesty do Litvy vzkázal, že nezná nic lepšího než pořádný steak.

ZDROJ: WWW.AGRIS.CZ, AUTOR: ČTK,

12. 7. 2021 (KRÁČENO)

Prohlášení předsedkyně EK von der Leyenové k plánu Česka pro oživení a odolnost

Evropská komise dnes po velmi dobré spolupráci a důkladném posouzení odsouhlasila plán Česka pro oživení a odolnost. Téměř 42 % rozpočtu plánu půjde na podporu cílů v oblasti klimatu, tzv. Zelenou dohodu pro Evropu. Patří sem i rozsáhlá energetická renovace veřejných a obytných budov – na příkladu Státní opery jsme právě viděli, jak by tomu mělo být. Neopomenutelné jsou – a tomu jsem velmi ráda – investice do péče o děti a investice do zařízení sociální péče. Český plán však počítá s mnohem větším úsilím při ochraně klimatu, například s výstavbou dobijecích stanic pro elektromobily nebo s investicemi do čisté veřejné dopravy, s investicemi do bezpečné a moderní železnice, ale také s investicemi do obnovitelných zdrojů energie a do infrastruktury pro recyklaci odpadů.

V dnešní době všichni vidíme, jak důležité je investovat do boje proti změně klimatu a proti globálnímu oteplování. Extrémní a ničivé projevy počasí jsou stále častější a intenzivnější. Hrůzné události jsme zažili v Belgii, Nizozemsku, Německu, ale také v Rakousku a Švýcarsku. Připomínají nám, jak vysoké jsou náklady, pokud nebudeme jednat – náklady v podobě lidského utrpení a také finanční náklady. Česko v nedávné době rovněž zažilo obrovské utrpení.

Český plán má druhý přelomový cíl, a tím je digitalizace – 21 % jeho rozpočtu je určeno právě na ni. Zpřístupní a zefektivní veřejné služby, a to zejména v oblasti zdravotnictví. Rovněž propojí zemi prostřednictvím vysokorychlostního internetu. Jsem velmi ráda, že plán Ne-

xtGenerationEU pomůže českým školám stát se „digitálnějšími“, a to investicemi do dovedností učitelů a samozřejmě do zcela nového vybavení, z čehož budou těžit další generace. Plán samozřejmě podpoří české podniky v tom, aby byly inovativnější, vytvářely nové produkty, rostly a v budoucnu vytvářely kvalitní pracovní místa.

Za třetí jsem chtěla zmínit, že jsem velmi ráda, že jste se rozhodli významně investovat do posílení státního systému zdravotní péče. Český plán totiž počítá s investicemi do elektronického zdravotnictví, ale také s investicemi do boje proti rakovině. Na jedné straně se tedy budou realizovat velmi důležité screeningové programy po celé zemi,

na straně druhé se však zaměřuje i na jednotky zvláštní péče. Ve vysoce specializovaných centrech vyvíjíte v rámci účinného boje proti rakovině nové technologie a nové terapie. A to v kombinaci s reformou dlouhodobé péče na vnitrostátní úrovni. Jedná se tedy o český plán pro české občany, který je umožněn prostřednictvím Evropské unie.

Stručně řečeno, plán splňuje náročná kritéria, která jsme společně stanovili. Spojuje investice do ekologické a digitální transformace a reformy, které řeší většinu strukturálních problémů Česka. Naše odsouhlasení je nyní důležitým milníkem pro vyplacení sedmi miliard EUR v příštích letech. Jakmile bude plán

schválen Radou, což je nyní další krok, budeme připraveni prostředky na předběžné financování vyplatit. Uvolňování zbývajících prostředků bude záviset na výkonnosti.

Víme, že má-li být plán NextGenerationEU úspěšný, musíme si být jisti, že peníze jsou vynakládány v souladu s pravidly, s ohledem na obnovu země a nejlepší zájmy občanů. A proto se hlavy států a předsedové vlád dohodli, že budou pečlivě sledovat, zda jsou finanční prostředky vynakládány moudře. Disponujeme takovými nástroji, abychom zajistili, že rozpočet bude náležitě chráněn, protože konečnou jde o peníze evropských daňových poplatníků.

ZDROJ: EK, 19. 7. 2021 (KRÁCENO)